

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	15

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3

KISALTMALAR

A.Ş : Anonim Şirket
BAP : Bilimsel Araştırma Projesi
MKE : Makina Kimya Endüstrisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınırın Kayıtlardan Düşülmemesi
2. İcra Süreci Başlatılmış Alacaklar, Kiralanan Taşınmazlara Ait Elektrik Alacakları İle Dava Sürecinde Olan Bazı Alacakların Muhasebe Sisteminde Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Üniversiteye Ait Taşınmazların Üniversitenin Bünyesinde Kurulan İktisadi İşletmeye Bedelsiz Olarak Kullanılması ve Elektrik, Su ile Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Pamukkale Üniversitesi 1983 yılında 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Pamukkale Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 20 fakülte, 1 yüksekokul, 6 enstitü, 17 meslek yüksekokulu ve 45 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	631	64	695
Doçent	287	70	357
Doktor öğretim üyesi	441	141	582
Öğretim görevlisi	424	108	532
Araştırma görevlisi	570	270	840
Toplam	2353	653	3006

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	695	348	1043
Sağlık	977	372	1349
Avukatlık	4	2	6
Eğitim-öğretim	4	1	5
Teknik	114	83	197
Yardımcı	192	57	249
Sözleşmeli	413	218	631
İşçi	1435	35	1470
Toplam	3834	1116	4950

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 6187’dir. Ayrıca Üniversitede 3 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Pamukkale Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3:2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	1.823.199.700,00	1.806.466.817,04	99,08
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	256.991.600,00	252.685.277,96	98,32
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	211.430.853,89	135.586.940,16	64,13
Cari Transferler	111.519.835,00	111.085.360,34	99,61
Sermaye Giderleri	160.868.781,60	120.435.742,39	74,87
Sermaye Transferleri	0	0	
Toplam	2.564.010.770,49	2.426.260.137,89	94,63

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.820.977.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 743.033.770,49 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 2.564.010.770,49 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,63'ü olan 2.426.260.137,89 TL kullanılmıştır.

1.823.199.700,00 TL Personel giderleri ödeneğinin 1.806.466.817,04 TL'si, 256.991.600,00 TL sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ödeneğinin 252.685.277,96 TL'si, 211.430.853,89 TL mal ve hizmet alım giderleri ödeneğinin 135.586.940,16 TL'si, 111.519.835,00 TL cari transferler ödeneğinin 111.085.360,34 TL'si, 160.868.781,60 TL sermaye giderleri ödeneğinin 120.435.742,39 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, BAP destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 47.324.706,44 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır. 2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	23.457.000	47.011.337	200,4
Alınan Bağış ve Yardımlar	1.729.863.000	2.429.902.282	140,5
Sermaye Gelirleri	0	0	
Diğer Gelirler	67.657.000	79.749.054	117,9
Toplam	1.820.977.000	2.556.662.672	140,4
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)		1.207.304	
Net Toplam	1.820.977.000	2.555.455.368	140,3

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.820.977.000 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 2.555.455.368 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.668.033.595,28 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.249.040,62 TL ve faaliyet gideri 2.627.438.666,28 TL olan Üniversite, 2023 yılını 39.345.888,38 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 1.902.085.701,84 TL, gider toplamı 2.272.567.241,8 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 370.481.539,96 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2023 yılı gelir toplamı 80.780.891,10 TL, gider toplamı 80.761.494,60 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 19.396,50 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, Bakanlar Kurulu'nun 18.01.2007 tarih ve 2007/11593 sayılı kararı ile Pamukkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi kurulması sonrasında sözleşmesi 09.01.2008 tarihinde Türk Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanması ile kurulan Pamukkale Teknokent Yönetici AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 1.000.000 TL olup Üniversitenin %73 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim

Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat

çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare 2024-2028 Stratejik Planında Amaç ve hedeflere yönelik riskleri belirlemiştir. İdare Risk Strateji Belgesi hazırlanmamıştır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmaktadır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuştur ve 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların

tamamı doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Pamukkale Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınırın Kayıtlardan Düşülmemesi

Hurdaya ayrılarak Makine Kimya Endüstrisine satışı yapılan taşınırın İdarenin muhasebe kayıtlarından düşülmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 214’üncü maddesinde, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 215’inci maddesinde, kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 257 Birikmiş Amortismanlar ve

Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 215'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde, Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların, bir taraftan kayıtlı değeriyle 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılacağı, bunların satılmak suretiyle kayıtlarından çıkarılmasında ise bahsi geçen hesabın alacak çalıştırılacağı, karşılığında ise ilgili hesaplara borç kaydının yapılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Üniversitece hurdaya ayrılan taşınırların Makine Kimya Endüstrisi (M.K.E) Anonim Şirketi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne 67.801,40 TL karşılığında satıldığı anlaşılmıştır. Ancak İdarenin mali tabloları incelendiğinde, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında satılan malzemelerin 686.372,55 TL borç bakiyesi verdiği görülmüştür. Bu husus, satışı yapılarak M.K.E A.Ş Hurda İşletmesi Müdürlüğüne teslim edilen taşınırların İdarenin muhasebe kayıtlarından düşülmediğini göstermektedir. Dolayısıyla aslında idarenin uhdesinde ve tasarrufunda bulunmayan 686.372,55 TL kadar varlık, idarenin bilançosunda yer alarak ilgili aktif hesabının mali tablolarda 686.372,55 TL kadar fazla görünmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca gerekli düzeltme işlemi yapıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla mali tabloların tam ve doğru bilgi üretmesi adına satışı yapılan taşınırların İdarenin muhasebe kayıtlarından düşülmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İcra Süreci Başlatılmış Alacaklar, Kiralanan Taşınmazlara Ait Elektrik Alacakları İle Dava Sürecinde Olan Bazı Alacakların Muhasebe Sisteminde Yer Almaması

Takipli alacak haline gelmiş ve icra süreci başlatılmış Üniversite alacakları, Kiralanan Taşınmazlara Ait Elektrik Alacakları ile Dava süreci başlatılmış çeşitli alacakların Muhasebe Sistemine kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı başlıklı 54'üncü maddesinde; gelirlerden takipli alacaklar hesabının, tahakkuk ettirilen teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ve bunlardan yapılan tahsilatlar için kullanılacağı belirtilmiştir. Hesabın işleyişi başlıklı 56'ncı maddesinde ise takibe alınan alacakların bu hesaba borç, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. 140 Kişilerden alacaklar hesabı başlıklı 82'nci maddesinde ise *“Kişilerden alacaklar hesabı, kamu idarelerinin faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan ve kamu idarelerince tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ile diğer alacakların izlenmesi için kullanılır.”* denilmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin Hukuk Müşavirliğince 2023 yılı içerisinde icra işlemleri devam eden 1.096.141,27 TL ve 21.581,00 Euro tutarındaki alacağı ve 1.882.548,24 TL tutarında dava konusu yapılan çeşitli alacaklarının bulunduğu görülmüştür. Ancak söz konusu alacakların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına ya da 140 Kişilerden alacaklar hesabına kayıt yapılmadığı, dolayısıyla muhasebe sisteminde böyle bir alacağın yer almadığı tespit edilmiştir.

Üniversiteye ait kiralanmış taşınmazlara ait elektrik giderleri ise aylık olarak ölçülerek hesaplanmakta ancak tahsil edildikleri takdirde muhasebe kayıtlarına alınmaktadır. Dolayısıyla söz konusu harcamalar tahsil edilmediği takdirde muhasebe sistemi üzerinden izlenememekte ve herhangi bir tahakkuk kaydı yapılamamaktadır. Bu durum ise hem üniversitenin alacaklarının mali tablolardan izlenmesini engellemekte hem de söz konusu alacaklarının takibini zorlaştırmaktadır. Örneğin 2023 yılı sonu itibarıyla ödenmemiş 247.777,39 TL elektrik borcu bulunmaktadır ancak bu alacaklar kurum mali tablolarından takip edilememektedir. Söz konusu kullanımların tespit edildiği ayda ilgili firma adına alacak tahakkuk kayıtlarının yapılması, geçmiş alacakların ise kişi borcuna alınarak takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca bulgu konusu hakkında Hukuk Müşavirliğinden bilgi istendiği, verilen cevaba istinaden muhasebe kayıtları oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Üniversitenin tahsil edilemeyen ve bu sebeple de icra süreci başlatılan alacakları ile dava konusu yapılmış diğer alacaklarının ilgisine göre 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında ve 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edilmesinin, gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversiteye Ait Taşınmazların Üniversitenin Bünyesinde Kurulan İktisadi İşletmeye Bedelsiz Olarak Kullandırılması ve Elektrik, Su ile Doğalgaz Giderlerinin Üniversite Bütçesinden Karşılanması

Üniversiteye ait alanların ihale yapılmaksızın ve kira bedeli tespit edilmeden Üniversitenin İktisadi İşletmesine verildiği ve bu yerlerin iktisadi işletme tarafından işletildiği ayrıca söz konusu yerlerin ısınma, aydınlatma ve su giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Gelir kaynakları” başlıklı 55’nci maddesinde; *“Yükseköğretim üst kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve bunlara bağlı birimlerin gelir kaynakları; a. Her yıl bütçeye konulacak ödenekler, b. Kurumlarca yapılacak yardımlar, c. Alınacak harç ve ücretler, d. Yayın ve satış gelirleri, e. Taşınır ve taşınmaz malların gelirleri, f. Döner sermaye işletmelerinden elde edilecek karlar, g. Bağışlar, vasiyetler ve diğer gelirlerdir”* denilerek Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan gelirlerin Üniversite bütçesi ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

Üniversite taşınmazlarının kiralanmasına yönelik işlemler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde düzenlenmiştir. Mezkûr Kanunun "Kapsam" başlıklı 1' inci maddesinde; *"Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür"* denilerek Kanunun kapsamı açıklanmıştır. Bahsi geçen Kanun

hükümleri gereği, kiralamaya esas taşınmazın piyasa rayiç bedellerinin tespiti için komisyon kurulması ve bu komisyon tarafından belirlenen tutarlar çerçevesinde ihaleye çıkılması gerekmektedir.

Ancak yapılan inceleme de iktisadi işletmeye; üniversite içerisine girişlerde tüm otopark kullanımları, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa aykırı olarak ihalesiz ve bedelsiz bir şekilde verilmiş ve özel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken gelirler bu işletmenin geliri olmuştur. Ayrıca, bu alanların elektrik ücretlerinin ayrı olarak hesaplanmadığı ve ücretlerinin idari ve mali işler daire başkanlığı kanalıyla üniversite özel bütçesinden ödendiği tespit edilmiştir. Ayrıca yine herhangi bir ihale yapılmadan Üniversite içerisinde yer alan konukevi, hastane kantini, kafeteryalar ile benzer bir çok alan İktisadi İşletmenin kullanımına verilmiş ve cüzi bir kira hesaplanmıştır. Bu alanlara ait enerji giderleri ile ilgili de halen ödenmemiş borçları bulunmaktadır.

Üniversitelerin gelir getirici kiralama işlerini 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütmeleri gerekmektedir. Buna göre Üniversiteye ait taşınmazların açık ve şeffaf bir şekilde ilgili kanun çerçevesinde ihalesinin yapılmasının yanı sıra, İktisadi İşletmenin işlettiği yerlerden kira bedeli veya elde edilen gelirlerden pay alınması gerektiği ayrıca giderlerinin de süzme sayaç yoluyla ayrıca hesaplanıp Sosyal Tesis İşletme Müdürlüğü bütçesinden ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, kantin ve kafeterya alanları için 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde hazırlanmış olan ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi'nin taraf olduğu bir kiralama sözleşmesi bulunduğu, yerleşke araç girişlerinin kontrol altına alınması ve yerleşke güvenliğinin sağlanması amacıyla, yerleşkede yer alan otoparkların Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi tarafından işletilmesi maksadıyla Üniversite ile İktisadi İşletme arasında protokol imzalandığını, Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi tarafından işletilmekte olan kantin ve kafeteryalar ile Üniversite konukevinin elektrik tüketimine ilişkin borcunun ödendiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından söz konusu yerlerin kiralanmasının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü ifade edilmiş ise de bulgu konusu yapılan alanlar ihalesiz olarak bir protokol çerçevesinde kullanıldığı ve halen elektrik kullanımı bedelinin alınmadığı alanlar bulunduğundan yapılan açıklamalar mevzuat gerekliliklerini karşılamamaktadır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	15
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	18
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	19
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	19
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	20
6. DENETİM BULGULARI.....	20
7. EKLER.....	60

KISALTMALAR

DMİS	: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi
HBYS	: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi
İKN	: İhale Kayıt Numarası
UBB	: Ulusal Bilgi Bankası
ÜTS	: Ürün Takip Sistemi
SUT	: Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği
TİTUBB	: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası
TİTCK	: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisinin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması
2. Geçmiş Yıllar Kârları Hesabının Hatalı Kullanımı
3. Kurum Mali Tablolarındaki Stok Kayıtlarının Taşınır Kayıt Sistemindeki Kayıtlarla Uyumlu Olmaması
4. Yıl İçerisinde Alımı Yapılan Bilgisayar Yazılımlarının 260 Haklar Hesabına Kaydedilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabının Giderleştirilmemesi
2. 36 Aylık Taşınmalı Malzemeli Yemek Hizmeti Alımı İhalesinde Yeterlilik Kriterlerinin Rekabeti Engelleyecek Şekilde Belirlenmesi
3. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (E) Bendi Kapsamında Yapılan Alımlarda Yaklaşık Maliyetin Hazırlanmaması ve Sözleşme Yapılmaması
4. 4734 sayılı Kanun'un 22-F Maddesine Göre Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Eksiklikler Bulunması
5. Döner Sermaye İşletmesinin Kaynağı Tespit Edilemeyen Alacaklarının Bulunması
6. Kit Alımı ile Birlikte Kit Karşılığı Geçici olarak Tıbbi Cihaz Temini İhalelerinde İdari Şartname Hükümlerine Uyulmaması ve Sözleşme Hükümlerinde Eksiklikler Bulunması
7. Kit Karşılığı Tıbbi Cihaz Alımı İhalelerinde Muayene Kabul İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması
8. Kit Karşılığı Tıbbi Cihaz Temini, Tıbbi Cihaz ve Tıbbi Hizmet Alımı İhalelerinde Yaklaşık Maliyetin Sağlıklı Belirlenmemesi
9. Muhasebe Kayıt Zamamı ile Muhasebe Kayıt Düzenine Uyulmaması
10. Özel Oda Ücretlerinin Sağlık Uygulama Tebliğine Aykırı Olarak Belirlenmesi

11. Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Yapılan Bazı İhalelerde İhale Dokümanları Arasında Çelişki Bulunması

12. Puan Usulü İhale Edilen Teşhis ve Tedavi Hizmet Alımında Fiyat Farkının Hatalı Hesaplanması

13. Tıbbi Cihaz Hizmet Alımlarının Sağlık Uygulama Tebliğinde Belirlenen Fiyatların Üzerinde İhale Edilmesi ve Sözleşmesinde Özel Aykırılık Hallerinin Belirlenmemesi

14. Tıbbi Cihaz Temini İhalelerinde Ürün Takip Sistemine Yönelik Kapsam Dışı Beyanların Kontrol Edilmemesi

15. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Mali Sorumluluk Sigortasının Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 06.03.2000 tarih ve 23985 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 03.09.2021 tarih ve 31587 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4. maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, danışmanlık ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak, seminer, konferans ve sempozyumlar düzenlemek.

b) Üniversitenin faaliyet alanları ile ilgili her türlü analiz, anket, bakım, danışmanlık, değerlendirme, deney, ekspertiz, fizibilite, fotoğraflama, harita, arazi, zemin etüdü ve benzeri hizmet alanlarına ilişkin yapılacak tetkik ve analiz, kalibrasyon, kontrol, modelleme, muayene, onarım, ölçüm, planlama, programlama, projelendirme, prototip geliştirme, sentez, tahlil, tasarım, test, tetkik, uygulama, üretim, yazılım işleri ve bunlara ilişkin hizmetleri yaparak gerektiğinde raporlar düzenlemek.

c) Üniversite bünyesindeki bütün fakülte, enstitü, yüksekokul, bölüm, merkez ve Rektörlüğe bağlı diğer birimlerde, bu birimlerin görev, yetki ve ilgi alanlarına giren bilimsel faaliyetler, eğitim faaliyetleri ile bu birimlerin olağan çalışma düzeni içinde tüm mal ve hizmetleri üretmek.

ç) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil, araştırma ve uygulama yapmak ve rapor düzenlemek.

d) Klinik, poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney, tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hasta bakıcılık, bakım, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız kuruluşları işletmek, sağlık tesislerinde önceden açılmış olan eczaneleri işletmek ve sağlık birimleri ile ilgili eğitim programları düzenlemek.

e) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikolojik, çevre kirliliği ve insan sağlığı ile ilgili analiz ve danışmanlık yapmak ve bunlarla ilgili raporlar düzenlemek.

f) Teknik bilimlerle ilgili olarak tasarım, modelleme, denetim, basım, tekstil, mekanik deneyler, kalite kontrol hizmetleri ve her türlü mekanik, elektrik ve elektronik makine ve cihazlarla ilgili bakım-onarım, proje ve üretim işlerini ifa etmek ve bunlarla ilgili raporlar ve eğitim programları düzenlemek.

g) Beden eğitimi, spor ve antrenörlük alanında eğitim programları, yarışmalar, antrenörlük programları düzenlemek, organizasyon yapmak, spor tesisleri işletmek, turizm ve otelcilik ile ilgili eğitim programları yapmak ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek.

ğ) Sosyal bilimlerle ilgili, fizibilite etüdü, proje değerlendirme ve geliştirme, seminer, kongre, konferans, iş organizasyonu, danışmanlık ve görüş verme, yabancı dil çeviri, bilgi işlem ve sosyal bilimlerle ilgili diğer eğitim programları düzenlemek, bunlarla ilgili yayınlar yapmak.

h) Eğitim bilimleri ile ilgili her türlü fizibilite etüdü, proje değerlendirme-geliştirme, araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmak, seminer, kongre, konferans, kurs, iş organizasyonu düzenlemek eğitim bilimleri ile ilgili diğer eğitim programları, iş ve hizmetleri yapmak, ilgili yayınlar yapmak.

ı) Güzel sanatlarla ilgili senaryo, prodüksiyon, tiyatro, film, video, slayt, fotoğraf, reklam, ilan, yayın, röleve, sergi, fuar ve restorasyon faaliyetlerinde bulunmak, eğitim ve benzeri programları yapmak ve bunlarla ilgili rapor düzenlemek.

i) Tarım ve sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli mal ve hizmetlerin standartlara uygunluğu konusunda ilgili mevzuat hükümlerine göre raporlar düzenlemek ve belgelendirme yapmak.

j) Eğitim, öğretim, araştırma ve uygulama ile sınırlı olmak üzere gıda, tarım ve hayvancılık faaliyetleri kapsamında bitkisel ve hayvansal üretimde bulunmak ve satışını yapmak.

k) İhtiyaç duyulan alanlarda Üniversitenin ilgili birimleri yanı sıra Üniversite dışındaki kuruluşlara da iş sağlığı ve güvenlik hizmetleri sunmak ve eğitimler düzenlemek.

l) Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında araştırma ve geliştirme, tasarım ve yenilik projeleri ile faaliyetlerini yürütmek.

m) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere yukarıda sayılanlar dışında kalan her türlü iş, hizmet ve mal üretiminde bulunmak ve Rektörün izni alınmak koşuluyla üretilen iş, hizmet ve malları pazarlamak ve satmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 32’dir.

İşletme Müdürlüğünde; 1 İşletme Müdürü, 2 idari memur hizmet vermekte olup bunlardan birinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 2 Defterdarlık Uzmanı, 1 VHKİ ve 1 Veznedar bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden 24.080.000,00 TL kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 1.457.633.477,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 2.278.191.997,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2023 yılında 2.172.210.461,52 TL bütçe giderine karşılık 1.888.144.891,18 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 1.902.085.701,84 TL gelir elde edilmiş, 2.272.567.241,80 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 370.481.539,96 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ve risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Faiz Gelirlerinden Kesilen Gelir Vergisinin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması

Elde edilen mevduat faizlerinden kaynağında kesilen verginin 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı'nda izlenmediği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "193 Peşin ödenen vergiler ve fonlar" başlıklı 158'inci maddesinde; "Peşin ödenen vergiler ve fonlar hesabı mevzuat gereğince peşin ödenen kurumlar vergisi ve diğer vergiler ile fonların izlenmesi için kullanılır." hükmü bulunmaktadır. Ayrıca aynı Yönetmelik'in 421'inci maddesinde de; bankada bulunan mevduata dönem sonunda tahakkuk ettirilen faizlerin brüt tutarının 642 no'lu hesaba alacak, faiz geliri üzerinden yapılan vergi ve fon payı kesintilerinin ise 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı'na borç kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu hükümlere göre kaynağında kesilen vergiler, peşin ödenen vergi olarak 193 no'lu hesabın borcunda izlenmelidir. İşletmenin bankalarda bulundurduğu vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirinin, mevzuatı gereği gelir vergisi stopajına tabi tutulduğu, stopaj tutarının ilgili banka ekstresi ile İşletmeye bildirildiği ama İşletmenin bu tutarı herhangi bir hesapta izlemediği görülmektedir. Oysa bu tutar, 193 no'lu hesabın borcunda izlenmesi gereken peşin ödenen bir vergidir. Elde edilen faiz gelirinin brüt olarak değil net olarak gelir kaydedildiği, bunun da temel muhasebe ilkelerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, kesilen vergilerin 193 Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar hesabına kayıt yapılması durumunda, Döner Sermaye İşletme birimlerinin kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmadığından, kesinti yapılan gelir vergisi tutarlarının, dönem sonlarında, 371 Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı ve 370 Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabına kayıt işlemlerinin yapılamayacağı için banka mevduat faiz gelirlerinden banka tarafından kesinti yapılan gelir vergisi tutarları 612 Diğer İndirimler hesabına kayıt yapıldığı ifade edilmiştir. Her ne kadar Kamu İdaresinin cevabında 612 nolu Hesabın kullanıldığını belirtmiş olsa da Yönetmelik gereği gelir vergisi stopajlarının 193 nolu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda elde edilen faiz gelirinin net tutar üzerinden kaydedilmesinin, temel muhasebe ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ve Bilanço ile Gelir Tablosu'nun ilgili hesaplar bazında hatalı bilgi içermesine neden olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Geçmiş Yıllar Kârları Hesabının Hatalı Kullanımı

Üniversite Döner Sermayesi İşletmesi 2023 Yılı Bilançosunun öz kaynaklara ilişkin kayıtlarında 580-Geçmiş yıllar zararları hesabının, 570-Geçmiş yıllar kârları hesabından mahsup edilmeksizin yıllar bazında yer aldığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 580 Geçmiş yıllar zararları hesabı bölümünün “Hesabın İşleyişi” başlıklı 380' inci maddesinin son bendinde; “1) İzleyen hesap dönemlerinde net kârdan mahsup edilen geçmiş yıllar zararları bu hesaba alacak, 570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir. Yukarıdaki mevzuat hükmüne göre döner sermayeli işletmelerde ilgili yıllara ilişkin geçmiş yıllar zararları yıllar itibariyle kârlardan mahsup edilerek Geçmiş Yıllar kârları Hesabı borç ve Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı alacak olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Hal böyleyken İşletmenin yılsonu bilançosunda 580-Geçmiş Yıllar Zararları hesabında 154.426.703,29 TL ve 570- Geçmiş Yıllar kârları hesabında 4.075.970,98 TL 'nın yer aldığı ve bunların birbirlerinden mahsup edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 02.01.2024 tarihli muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.”

BULGU 3: Kurum Mali Tablolarındaki Stok Kayıtlarının Taşınır Kayıt Sistemindeki Kayıtlarla Uyumlu Olmaması

Döner Sermaye İşletmesi mali tablolarındaki stok kayıtlarının, kurumun fiilen kullandığı taşınır kayıt sistemindeki kayıtlarla birbirini tutmadığı tespit edilmiştir.

Üniversite Hastanesinde sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaç ve farmakolojik ürünler başta olmak üzere, medikal malzemeler ve diğer tüm taşınır hareketleri Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) üzerinden izlenmekte, tüm depolardaki taşınırlar bu sistemde görülmekte, malzemelerin fiyat ve miktarlarıyla, ihtiyaç ve stok fazlası miktarlarına ulaşılabilmektedir. Hastanede stok hareketleri ve taşınır işlem fişlerinin kesilmesi fiilen, hastane bilgi yönetim sistemlerinin stok hareketlerine ilişkin modülleri üzerinden yürütülmekle beraber, muhasebe kayıtları DMİS sisteminde oluşturulup kurum mali tabloları bu sistemden çıkması sebebiyle, muhasebe kayıtlarının hastane bilgi yönetim sistemi verileri ile uyumlu olması, gerek dönem

çinde gerekse dönem sonunda hastane kayıtlarıyla saymanlık kayıtlarının birbirini teyit etmesi gerekmektedir.

Kurumun taşınır kayıtları incelenmesinde; 31.12.2023 tarihi itibarıyla Hastane Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden alınan devir listesine bakıldığında yılsonu itibarıyla 190.914.849,73 TL tutarında 150 grubu malzeme olduğu anlaşılmıştır. Ancak Döner Sermaye İşletmesi muhasebe sisteminde Hastaneye ait 150 no'lu hesaba bakıldığında 171.001.224,61 TL tutarında malzeme olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, 150 no'lu İlk Madde ve Malzeme hesap kodlarında izlenen taşınırın, mali tablo ve hastane bilgi sisteminde kayıtlı tutarları birbirini tutmamaktadır. Hastane Bilgi Sisteminde kayıtlı olan ancak kurum mali tablolarında görünmeyen toplamda 19.913.625,12 TL tutarında malzeme olduğu görülmektedir. Kurumun stok hareketlerinin takip edildiği verilerinin gerçek-fili durumu yansıtması beklendiğinden, kurum varlıklarının mali tablolarda hatalı gösterildiği değerlendirilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların; kaynakların etkili, ekonomik, kullanımından sorumlulukları olduğu gibi bunların tam ve doğru şekilde muhasebeleştirilmesinden ve raporlanmasından dolayı da sorumlulukları bulunmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, Üniversite Hastanesinin taşınır işlemlerini Hastane Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden yürütmesi ve söz konusu sistemin DMİS ile herhangi bir entegrasyonunun olmaması nedeniyle taşınır kayıtlarına ilişkin sistemsel olarak gerekli eşleştirmelerin yapılamadığı, Hastane Bilgi Yönetim Sisteminden alınan taşınır stok kayıtları ile Saymanlık Müdürlüğü kayıtlarının karşılaştırması yapılarak denkliğinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Stok hareketlerine ilişkin hesap verme sorumluluğunun sağlanabilmesi için kurum mali tablolarındaki stok kayıtlarının, taşınır işlemlerinin kayıt ve takibinin yapıldığı, taşınır kesin hesabının çıktığı kayıtların bir birini teyit etmesi ve dönem sonu envanter çalışmalarının yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: Yıl İçerisinde Alımı Yapılan Bilgisayar Yazılımlarının 260 Haklar Hesabına Kaydedilmemesi

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesaplarının incelenmesi sonucunda 2023 yılı içerisinde alımı yapılan bilgisayar yazılımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeyerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Hesabın Niteliği başlıklı 222'nci maddesinde; “ Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır.” denilmiştir. Hesabın İşleyişi başlıklı 223'ncü maddesinde ise; “(1) Haklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir: a) Borç 1) Haklar, maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir. b) Alacak 1) Yararlanma süresi belli olanlar sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanlar 5 inci yılın sonunda bu hesaba alacak, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir. 2) Yararlanma hakkı devredildiğinde kayıtlı değeri ile bu hesaba alacak, birikmiş amortismanları 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, devir bedeli tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç kaydedilmekle birlikte; bu işlemde doğan kârlar 679 Diğer Olağandışı Gelir ve Kârlar Hesabına alacak, bu işlemde doğan zararlar 689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Ancak muhasebe kayıtları incelendiğinde 2023 yılında alımı yapılan 303.429,50 TL tutarındaki lisans ve yazılımın 260 Haklar hesabına kaydedilmediği, söz konusu tutar için amortisman kaydı yapılmadığı ayrıca tamamının 740 nolu hesaba alınarak gider yapıldığı dolayısıyla yıl sonu mali tablolarında kurumun sahip olduğu hakların izlenemediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, 2024 yılı ve daha sonraki bilgisayar yazılımları alımlarında 260. Haklar Hesabı kullanılarak işlem yapılacağı ifade dirmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından yazılım, patent, lisans alımlarının 260 Haklar Hesabına alınarak takibinin yapılması, söz konusu haklar için 268 nolu hesap üzerinden amortisman ayrılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabının Giderleştirilmemesi

267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesaplarında yer alan tutarın mali yıl sonunda giderleştirilmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “*Hüküm Bulunmayan Haller*” başlıklı 599 uncu maddesinde; “*Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hâllerde, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile 30/12/2006 tarihli ve 26392 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin genel esasları, kıyasen uygulanır.*” denilmektedir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar bölümünün “Hesabın İşleyişi” başlıklı 170 inci maddesinin (d) Maddi duran varlıkların amortisman işlemleri kısmının üçüncü fıkrasında; “*Bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller, uygulanacak amortisman ve tükenme payı süresi, yöntemi ve oranları ile duran varlık çeşitlerine göre tutulacak defterler Bakanlıkça belirlenir.*” denilmektedir.

1 sayılı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği'nin “Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları” başlıklı 5 inci bölümünün ikinci bendinde; “*Ancak, maliyet bedeli, 18/1/2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği eki listede yer alan dayanıklı taşınırın her biri için 14.000 YTL’yi, taşınmazlar için 34.000 YTL’yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarıyla 256-Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenen varlıklar için, amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilecektir*” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre diğer maddi olmayan duran varlıkların tutarına bakılmaksızın mali yıl sonunda % 100 amortisman dahilinde giderleştirilmesi gerekmektedir. Hal böyleyken Üniversite Döner Sermaye İşletmesi'nin 267 Diğer Maddi Olmayan Duran

Varlıklar hesabında yer alan 14.396,00 TL tutarındaki varlığın giderleştirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; kurum tarafından 25.04.2024 tarih ve 8162 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: 36 Aylık Taşımali Malzemeli Yemek Hizmeti Alımı İhalesinde Yeterlilik Kriterlerinin Rekabeti Engelleyecek Şekilde Belirlenmesi

2020/270270 İKN numaralı 36 Aylık Taşımali Malzemeli Yemek Hizmeti Alımı İhalesinde yeterlilik kriterleri belirlenirken ihale dökümanında rekabeti engelleyici düzenlemeler yapıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5'inci maddesinde temel ilkeler düzenlenmiştir. 5'inci maddeye göre;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur...”

5'inci madde hükmüne göre idareler, katılımcılar arasında rekabeti, güvenilirliği, eşit muameleyi, ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak zorundadır. Dolayısıyla, ihale dökümanı hazırlanırken bu ilkeler dikkate alınmalı, ihale dökümanına bu ilkelere aykırı hükümler konulmamalıdır.

07.07.2020 yılında ihale edilen ve 23.09.2023 tarihinde tamamlanan söz konusu işin idari şartnamesinin 7'nci maddesinde ihaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlilik kriterleri belirlenmiştir. İdari şartnamenin 7.5.2'nci maddesi 3'üncü fıkrasında;

“İhale konusu işin yapıldığı yüklenicinin kendi mutfağının yemek ihale sözleşmesinin denetimi için hizmetin verileceği il içerisinde bulunan merkez ilçelerden Pamukkale veya Merkezefendi Belediyesi sınırları içinde olması zorunludur...” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İdari Şartnamenin 7.5.3'üncü maddesi c bendinde ise;

“İstekliler teklif dosyası içerisinde sunacağı kendisine ait ya da kiralayacağı işletmenin ihale ilan tarihinden üç ay öncesi bağlı bulunduğu ilçe resmi kurumlarından Belediye ve İl Tarım Müdürlükleri tarafından denetlendiğine ve denetlemede herhangi bir aksaklık ya da

eksikliğe rastlanılmadığına dair denetleme raporlarını teklif kapsamında işletmeye ait belgelerle birlikte sunacaklardır” denilmektedir.

Söz konusu idari şartname hükümleri Kamu İhale Kanununun yukarıda yer alan 5’inci maddesi hükümlerine açıkça aykırıdır.

7.5.2’nci maddenin 3’üncü fıkrasında istenen tesisin merkez ilçelerde olması şartı, ihalede yeterlilik kriteri olarak belirlenemez. Bu düzenleme, sayılan iki ilçe dışında tesisi bulunan tüm işletmeleri otomatik olarak ihale dışı bırakmaktadır. Bu düzenleme rekabeti engelleyici mahiyettedir. Bu ilçelerde tesis kurulması taahhüt olarak istenebilir. Ancak, ihaleyi kazanma garantisi olmayan hiçbir firmanın yüksek maliyetler gerektiren yemek tesisi kurmalarını beklemek gerçekçi değildir. Geleceğe dönük ihale yapılacağı beklentisi ile firmaların bu merkezlerde yemek tesisi kurmaları beklenemez.

Aynı şekilde, 7.5.3’üncü maddenin c bendinde yapılan düzenleme de 5’inci maddeye açıkça aykırıdır. Tarım müdürlükleri ya da belediyeler denetim planlarını kendileri yapmaktadır. Bu anlamda ihaleye katılacak firmaların üç ay sonra ihale yapılacağı öngörüsü ile bu kurumlardan kendilerini denetlemelerini istemeleri mümkün değildir. Bu kurumların denetim yapmamış olmaları istekli olabilecek firmaların kusur ya da eksikliğinden kaynaklanamaz. Bu nedenle, firmaların insiyatifi dışında olan şeylerin firmalardan yeterlilik kriteri olarak istenmesi mevzuata uygun değildir.

Nitekim, İhale için 45 firma doküman indirmiş, 9 firma ihaleye katılmıştır. Katılan firmalardan sadece 1 tanesinin teklifi yukarıda yer alan idari şartname koşullarını taşıdığından geçerli sayılmıştır.

İhale Komisyonu kararı incelendiğinde, katılan firmaların yukarıda yer alan koşulları taşımadığı için elendiği görülmüştür. Komisyon kararında, firmalar özelinde farklı elenme gerekçeleri de bulunmakla birlikte, elenen firmaların tamamı idari şartnamenin 7.5.2’nci ve 7.5.3’üncü maddeleri nedeniyle elenmiştir.

İhale öncesi çok sayıda firma ihale dökümanına itiraz etmiş, söz konusu şartname hükümlerinin düzeltilmesini istemişlerdir. Bu itirazlara karşılık idare tarafından hazırlanan gerekçe raporlarında, itirazın ilan tarihinden sonra 10 gün içinde yapılması gerektiği iddiası ile itiraz başvuruları usulden reddedilmiştir. Bir firmanın şikayeti esastan değerlendirilerek reddedilmiş, şikayeti reddedilen firma daha sonra şikayetinden vazgeçmiştir.

İhaleye itiraz eden çok sayıda firmanın genel olarak itirazlar süresinde yapılmadığı için itirazları usul yönünden reddedilmekle birlikte, bu firmaların tamamı itirazlarından feragat etmişlerdir. İdareye itiraz dilekçesi veren firmalar, itiraz tarihini takip eden birkaç gün içinde, itirazları henüz idarece değerlendirilmeden itirazlarından vazgeçtiklerini yazıyla bildirmişlerdir. Şikayetlerinden vazgeçen firmaların hiçbiri daha sonra ihaleye teklif vermemişlerdir. İhale dökümanına itiraz etmeyen 9 adet firma ihaleye katılmış, 8 adet firma yukarıdaki koşulları taşımadığından elenmiştir.

Dolayısıyla, idarenin bu şekilde döküman hazırlaması ve çok sayıda şikayet nedeniyle dökümanda yer alan mevzuata aykırı düzenlemeye vakıf olmasına rağmen zeyilname düzenlemeden aynı dökümanla ihaleyi yapması sonucu rekabet ortamı oluşmamıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 60'ncı maddesinde görevlilerin ceza sorumluluğu düzenlenmiştir. 60'nci maddeye göre;

“İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

...

(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.”

Dolayısıyla ihale dökümanına rekabeti engelleyici hükümler koymak suretiyle, 4734 sayılı Kanunun 5'inci maddesine aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında yukarıda yer alan 60'nci madde hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Kurum cevabında, yemek hizmetinin neden alındığı izah edilmiş, yemeğin gelmemesi ya da geç gelmesi durumunda kaos çıkacağından bahsedilerek bu nedenle firmaya ait mutfağın il sınırları içerisinde olması gerektiği söylenmiştir. İlave olarak, “*İl sınırları içerisinde kendi Mutfağı olmayan istekliler için 7.5.2 maddesinde “İşyerinin kira olması halinde noter onaylı kira sözleşmesinin aslı ve suretini madde 7.5.2.2 ve 7.5.3. A-B-C bentlerinde de yazılan kriterleri taşıyan mutfaka ait sözleşmeyi istekli teklif kapsamında idareye sunacaktır.” şartı ile kiralama yolu ile mutfak temin edebilme imkânı sağlanmıştır. Böylelikle rekabet ortamı oluşturulmuştur.*” Denilmektedir.

Bu açıklamaya katılmak mümkün değildir. Kamu ihale sisteminde yapılması gerekenler yazılı kurallara bağlanmış olup, taahhüdünü yerine getirmeyen istekliler açısından ciddi yaptırımlar öngörülmüş, hizmetin yerine getirilmemesi durumunda pazarlık usulü ihale ya da doğrudan temin yönteminin kullanılması gibi imkanlar getirilmiştir. Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini” başlıklı 20'nci maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelere rağmen Temel İlkelere aykırı şekilde rekabeti daraltıcı uygulamalardan kaçınılması gerekmektedir.

Kurum cevabında ilave olarak, COVID 19 salgını döneminde ihalenin yapıldığı, salgına karşı önlem olarak yemeğin üretileceği mutfakların ilgili kurumlarca denetlenmesi istenildiği vurgulanmıştır.

Bu iddiaya da katılmak mümkün değildir. Bulguda da açıklandığı üzere, yemek firmalarının üç ay sonra ihale yapılacağını tahmin ederek kendilerini denetletirmesi söz konusu olamayacağından yapılan düzenleme rekabeti engelleyici mahiyettedir.

Sonuç olarak bu tür ihalelerde şartnameler hazırlanırken rekabeti engelleyici hükümlerin konulmaması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (E) Bendi Kapsamında Yapılan Alımlarda Yaklaşık Maliyetin Hazırlanmaması ve Sözleşme Yapılmaması

İdarenin Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezlerden istisna kapsamında yaptığı alımlarda yaklaşık maliyetin tespit edilmediği ve bu kurumlarla sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun istisnaları düzenleyen 3'üncü maddesinin (e) bendi gereği bu Kanun kapsamına giren kuruluşların Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler tarafından bizzat üretilen mal ve hizmetler için anılan kuruluşlardan

yapacakları alımlar ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

24.04.2009 tarih ve 27209 sayılı 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (e) Bendine Göre Yapılacak Alımlarda Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik ile idarelerin bu kapsamda yapacakları mal ve hizmet alımlarında uygulayacakları usul ve esaslar Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde İdare, yaklaşık maliyeti alımın yapıldığı kurum veya kuruluştan fiyat isteyerek ya da bu kurum veya kuruluş tarafından yayımlanan fiyat listeleri var ise bu listelerden yararlanarak, ilave olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından; piyasada alım konusu hizmeti sunan, malı üreten veya pazarlayan gerçek veya tüzel kişilerden fiyat isteyerek belirleyecektir. Bu iki usulden biri esas alınarak yaklaşık maliyet hesaplanabilir. Diğer taraftan her iki şekilde de elde edilen fiyatlar birlikte kullanılarak da yaklaşık maliyet hesaplanabilir.

Aynı Yönetmeliğin 8'inci maddesi gereği alım yetkilisi, alımın niteliğini ve idarenin tabi olduğu mevzuatı esas alarak, alımın gerçekleştirilmesi için idari birim veya personel ya da alım komisyonu görevlendirir. Alım komisyonu, tek sayı olmak üzere en az üç üyeden oluşur. Yönetmeliğin 9'uncu maddesi gereği ise bu Yönetmelik kapsamında yapılacak alımlar sonucunda sözleşme veya protokol ya da mutata sözleşme düzenlenir. Ancak idarenin tabi olduğu mevzuatın izin vermesi ve harcama talimatı veya onay belgesinde belirtilmesi kaydıyla sözleşme, protokol veya mutata sözleşme yapılmayabilir. Sözleşme ve protokolda bulunacak hususlar, alımın niteliği esas alınarak 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 7'nci maddesi göz önünde bulundurularak belirlenir.

Yani mevzuat hükümlerine göre bu istisna kapsamında alım yapılabilmesi için alım yapılmadan önce Yönetmeliğe göre yaklaşık maliyet tespiti yapılmalı ve alımlar sonucunda protokol ya da sözleşme yapılmalıdır.

İdare tarafından İş Adamları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden bu istisna kapsamında mevzuat hükümlerine uyulmaksızın yaklaşık maliyet belirlenmeden okulun teklif ettiği fiyat üzerinden İdarece belirlenen miktarlarda sözleşme yapılmaksızın yıl içerisinde parça parça hasta takip çizelgesi formu, malzeme takip defteri, aşı kartı ve nöbet defteri gibi alımların yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bu kapsamda yapılan alımlarda yaklaşık maliyetin hazırlanması için üç üyeden oluşan bir alım komisyonu kurulduğu ve bundan sonraki alımlarda

bulgunun tekrar etmemesi adına, söz konusu alımların sözleşme ya da protokol imzalanarak gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi (e) bendi istisnası kapsamında yapılan alımların mevzuat gereği alım öncesinde yaklaşık maliyet tespit edilerek ve sözleşme ya da protokol imzalanarak temin edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: 4734 sayılı Kanun'un 22-F Maddesine Göre Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Eksiklikler Bulunması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/f maddesine göre yapılan alımlarda teknik şartname hükümlerine uyulmadığı, sözleşme imzalanmadığı ve teslim sonrasında gerekli kontrollerin yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (f) bendinde özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile temin edilebileceği hüküm altına alınmıştır. Maddenin devamında bu kapsamdaki ihtiyaçların, ihale komisyonu kurma zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin, anılan Kanunun 22'nci maddesine göre doğrudan temin yöntemiyle yapacakları alımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla 11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Doğrudan Temin Yöntemiyle Alımlara İlişkin Tebliğ'in 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasında; teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlarda sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

İdarece bu madde kapsamına giren ilaç, serum, protez vb ihtiyaçların 22/f usulü ile temin edildiği ve bu ihtiyaçların temini için piyasa fiyat araştırması için firmalara eki teknik şartname ile birlikte teklif yazısı gönderilerek firmaların tekliflerini teknik şartnameyi göz önünde bulundurarak sunmalarının istendiği görülmüştür.

Bahse konu teknik şartnamede tekliflerde marka, Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık

Uygulama Tebliği (SUT) kodları ve T.C. İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası (TİTUBB)'na kayıt/bildirim işlemlerinin yapıldığına ilişkin Sağlık Bakanlığı tarafından onaylı Ulusal Bilgi Bankası (UBB) kodları belirtilecektir. Teslimat süresi teklif mektuplarında belirtilecek olup teslimat süresi değerlendirmede tercih nedeni olabilecektir.

Ayrıca SUT eki listelerde bulunan malzemelere ilişkin teklif verilmesi halinde SUT kodları tekliflerde belirtilecektir. Söz konusu listede yer almasına rağmen teklifte malzemelerin kodunun belirtilmemesi halinde malzemenin satın alınması ve fiyatının SUT ekinde yer alan fiyattan yüksek olması durumunda teklif edilen fiyat ile SUT ekinde yer alan fiyat arasındaki fark toplamı isteklinin hakedişinden kesilecek, hakedişinin bulunmaması halinde istekliden ayrıca tahsil edilecektir. Şartnamede yazan tüm hususların teklif mektubunda taahhüt edilmesi gerekmekte olup taahhüt edilmediği durumlarda teklifler geçersiz sayılacaktır.

Yukarıda yer verilen teknik şartname hükümlerinden anlaşılacağı üzere firmalar tekliflerinde marka, SUT, UBB kodlarını yazacaklar ve değerlendirmede tercih nedeni olmak üzere teslimat sürelerini belirterek şartnamede yazan tüm hususları teklif mektubunda taahhüt edecektir. Aksi durumda firmanın teklifi geçersiz sayılacaktır.

Ancak Kanun'un 22/f maddesine göre yapılan ilaç, serum ve protez alımlarının incelenmesinde,

- Teklif mektuplarında marka, SUT, UBB kodlarına ve teslimat sürelerine yer verilmediği halde isteklilerin tekliflerinin geçersiz sayılmadığı,
- Alım yapılan firma ile sözleşme imzalanmadığı dolayısıyla malın teslim süresinin belirlenmediği ve teslimatta yaşanabilecek gecikme sebebiyle herhangi bir cezai yaptırım öngörülmediği,
- Alım konusu cihazların muayene kabullerinde UBB kontrollerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bahse konu alımlarda SUT ve UBB kontrollerinin halihazırda yapıldığını ve sözleşme, mal teslimi ve teklif mektuplarının kontrol edilmesi hususlarında söz konusu bulguya konu eksikliklerin tekrarlanmaması konusunda daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Her ne kadar Kamu idaresi tarafından yapılan alımlarda SUT ve UBB kontrollerinin yapıldığı ifade edilse de alınan malzemelerin UBB kontrollerinin gerek ÜTS elektronik sistemi

üzerinden gerekse de beyanlar üzerinden yapıldığına ilişkin muayene kabul tutanaklarında ve alım dosyalarında bir bilgi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak Kanun'un 22/f maddesine göre yapılan alımlarda teknik şartname hükümlerine uygun hareket edilerek alım yapılmadan önce teklif mektuplarının içeriğinin kontrol edilmesi, yüklenici ile mal tesliminin süresini ve süresinde teslim yapılmaması durumunda uygulanacak olan yaptırımları da içerecek şekilde sözleşme yapılması ve alım sonrasında da UBB kontrollerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Döner Sermaye İşletmesinin Kaynağı Tespit Edilemeyen Alacaklarının Bulunması

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi 120 Alıcılar Hesabında yapılan işlere ilişkin alacağı bulunmasına rağmen söz konusu alacakların hangi Kamu İktisadi teşebbüsü ya da özel firmadan olduğunun tespit edilemediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesinde "*Alacakların takip edilerek tahsil edilebilir hâle getirilmesi idarenin görev ve sorumluluğundadır.*" hükmü bulunmaktadır. "120 Alıcılar hesabı" başlıklı 96'ncı maddesinde ise "Alıcılar hesabı, işletmenin faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından kaynaklanan senede bağlanmamış alacaklarının izlenmesi için kullanılır." denilmektedir.

İşletmenin 120 Alıcılar hesabı kayıtlarına bakıldığında, geçmiş yıllarda Kamu İktisadi Teşebbüslerine ve özel firmalara verilmiş hizmetler karşılığı faturalar kesildiği ve bu faturaların 120 nolu hesaba alacak olarak kaydedildiği anlaşılmıştır. Ancak söz konusu alacaklar yıllar boyunca tahsil edilmemiş, tahsili için bir işlem yapılmamış ve hali hazırda hangi kurumlardan alacaklı oldukları da tespit edilememiştir. 31.12.2023 tarih itibarıyla Döner Sermaye İşletmesinin, toplam 10.886.086,80 TL alacağı olduğu ancak bir kısmının kaynağının tespit edilemediği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, söz konusu alacakların takibinin yapılması ve tahsil edilemeyen tutarlara ilişkin işlem yapılması gerektiği hususu tüm birimlere yazıldığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu alacakların akıbetine ilişkin Kamu İdaresince ilave bir bilgi sunulmamıştır.

İşletmenin alacaklarını takibinin yapılabilmesi için ilgili belgelerin bir komison marifetiyle arşiv kayıtlarından araştırılması ve içeriği ile borçlusu tespit edilemeyen alacakların ilgili idaresi yada borçlu kişisi bulunarak tahsilatının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Kit Alımı ile Birlikte Kit Karşılığı Geçici olarak Tıbbi Cihaz Temini İhalelerinde İdari Şartname Hükümlerine Uyulmaması ve Sözleşme Hükümlerinde Eksiklikler Bulunması

Kit karşılığı tıbbi cihaz alımı ihalelerinde idari şartnamada belirtilen tekliflerin alınması usulüne uyulmadığı ve kitlerle birlikte temin edilen cihazların ne kadar süre idarede kalacağına sözleşmede belirlenmediği görülmüştür.

A) İdari Şartname Hükümlerine Uyulmaması

Kit karşılığı tıbbi cihaz alımı ihalelerinde ihale sürecinde tekliflerin alınma usulüne yönelik yapılan düzenlemelere uyulmadığı ve tekliflerin doğru şekilde incelenip, doğru şekilde değerlendirilmediği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un dördüncü bölümünde ihale komisyonunca tekliflerin değerlendirilme süreci düzenlenmiştir. Kanun'un 36'ncı maddesine göre isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir.

4734 sayılı Kanun'un 36 ila 40 'ıncı maddeleri arasında tekliflerin değerlendirilme süreci detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. Buna göre ihale komisyonu tarafından zarfların teslimi ve açılışı sonrası öncelikle isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı değerlendirilecek ve usulüne uygun olmayanlar değerlendirme dışı bırakılacaktır. Sonrasında belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilecektir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

Dolayısıyla mevzuat hükmünden anlaşıldığı üzere ihale dokümanında belirlenen şartları

taşımayan teklifler ihale komisyonunca değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Kit karşılığı tıbbi cihaz temini ihalelerinde, idari şartnamelerde tekliflerin ne şekilde verileceği ve tekliflerde yer alacak hususların düzenlendiği ancak istekliler tarafından bu düzenlemelere uyulmadığı ve buna rağmen ihale komisyonunca bu tekliflerin değerlendirme dışı bırakılmadığı görülmüştür.

2022/331160 kayıt numaralı 24 Aylık 2 Kısım Doku Tipleme ve Flow Sitometri Testleri İhalesi, 2022/917558 kayıt numaralı 2 Yıllık Doku Tipleme Testleri Alımı ile 2022/229844 kayıt numaralı 24 Aylık 6 Kalem Puan Karşılığı Laboratuvar Kitleri ihalelerinin idari şartnamesinin 47'nci maddesinde "İstekliler tekliflerini Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)'da 1 puan karşılığı olarak belirlenmiş olan 0,593 TL üzerinden indirim yapmak suretiyle 1 puan karşılığı TL bedeli olarak vereceklerdir." şeklinde düzenleme yapılmıştır. İhale komisyonu kararları incelendiğinde isteklilerin tekliflerini belirlenen tutarın üzerinde sundukları ancak tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmadığı görülmüştür. Ayrıca ihale üzerine bırakılan isteklinin de teklifinin bu tutarın üzerinde olduğu anlaşılmıştır.

27.04.2022 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan Tıbbi Cihazlarla İlgili Mal ve Hizmet Alımı İşlemlerine Dair 2022/2 sayılı Genelgenin 4.8'inci maddesinde tüm sağlık kurum ve kuruluşlarında kit veya sarf karşılığı cihaz kullanılması amacıyla ihaleye çıkmak için; SUT'da belirtilen fiyatlar ve toplam poliklinik ile test ve analiz sayıları kullanılarak maliyet-etkililik ve fayda kıstaslarının uygulanacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla kit karşılığı cihaz alımlarında ihaleye çıkılmasında SUT fiyatlarının aşılması zorunluluğunun olmadığı anlaşılmaktadır. İdari şartnamelerde isteklilerce verilecek olan teklifler için bu kıstasın belirlendiği ancak tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında bu kıstas dikkate alınmaksızın ihalelerin sonuçlandırıldığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan idari şartnamenin yine aynı maddesinde, firmanın teklif ettiği malzemelerin marka, ambalaj içeriği ve UBB (Ulusal Bilgi Bankası) barkodlarını belirtmesi gerektiği düzenlenmiştir. İhalelere sunulan tekliflerin incelenmesi neticesinde tekliflerde fiyat harici bir bilgiye yer verilmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında ihale dokümanında belirlenen 0,593 rakamının SGK tarafından belirlenen ve yıllar itibarıyla güncellenmeyen sabit katsayı olduğu, idari şartnameye isteklilerin bu tutarın altında teklif vermesini sağlamak için tavan fiyat olarak konulduğu ancak piyasa şartlarının bu rakamın altında teklif verilmesine elverişli olmadığı bu yüzden de bu rakamın

üzerindeki tekliflerin ihale komisyonunca kabul edildiği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare cevabında idari şartnamede yer alan 0,593 rakamının ihale dokümanında bulunma sebebinin firmaların fiyat verirken bu rakamın altında teklif vermelerini sağlamak olduğu ancak piyasa koşullarının buna elverişsiz olduğu ifade edilmişse de bulgu metninde ifade edildiği üzere Sağlık Bakanlığı Genelgesinde kit karşılığı tıbbi cihaz alımlarında SUT puanlarının aşılması gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bulguda eleştiri konusu yapılan husus bu rakamın üzerinde tekliflerin kabul edilmesi olmayıp ihale dokümanında tekliflerin 0,593 TL üzerinden indirim yapılmak üzere sunulacağı yönünde düzenleme yapılmasına rağmen bu hükme uyulmamasıdır.

Ayrıca İdarece birim fiyat teklif cetvellerinin EKAP tarafından standart formatta hazırlandığı ve bu formda UBB, marka ve ambalaj içeriği sütunlarının bulunmadığı, isteklilerin marka, ambalaj içeriği ve UBB barkod bilgilerini kendi hazırladıkları formatlarla aynı ihale teklif dosyası içinde idareye sundukları ifade edilse de teklif dosyalarında cihazların fiyatı haricinde bir bilgi bulunmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, İdarece tekliflerin idari şartname hükümlerine göre değerlendirilmesi ve şartları taşımayan tekliflerin değerlendirme dışı bırakılması gerekmektedir.

B) Sözleşmelerde Cihazın İdarede Kalacağı Sürenin Belirlenmemesi

Kit Alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak tıbbi cihaz temini ihalelerinde ihale dokümanında kitlerin analiz edildiği cihazlara ilişkin sürelerin belirlenmediği görülmüştür.

22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin 60’ncü maddesinde kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi, kitlerin teslim programına uygun olarak idareye teslim edilmesi ile bu kitlerin tahlil edildiği cihazların sözleşmede belirtilen süre boyunca idarenin laboratuvarında kurulu bulundurulması ve yüklenicinin sözleşmede öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmesi olarak tanımlanmıştır.

Anılan maddenin devamında bu ihalelerde kitlerin, ihale dokümanında belirtilen teslim sürelerine uygun olarak idareye teslim edilmelerine karşın cihazların idarede çalıştırılacağı süreye ilişkin açık bir düzenleme yapılmadığının, cihazların idarede kullanılacağı sürenin belirsizliğinin isteklilerce kit fiyatlarına yansıtıldığının gözlemlendiği belirtilmiştir. Kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve hukuki sorunların yaşanmaması için ihale dokümanında kitlerin tahlil edileceği cihazların idarece kullanılacağı süreye ve yüklenicinin diğer

yükümlülüklerine ilişkin açık bir düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Kit karşılığı cihaz alımı ihalelerinin incelenmesi neticesinde; teknik şartname ve sözleşmeye kitlerin sözleşme süresince İdarece gönderilen sipariş yazılarına istinaden belirlenen sürede kısımlar halinde idareye teslim edileceği hüküm altına alınırken kitlerin analiz edildiği cihazların sürelerine ilişkin bir belirleme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum ihale dokümanında belirlenen toplam kit sayısının sözleşme süresi bitmeden İdarece talep edilmesi halinde yüklenicinin cihazı sözleşme süresinden önce İdareden teslim alması yönünde hukuki ihtilafa yol açabilecektir. Ayrıca ihale aşamasında cihaz süresinin belirsizliğinin isteklilerce kit fiyatlarına yansıtılması söz konusu olacaktır.

Kamu İdaresi cevabında kit karşılığı tıbbi cihaz ihalelerinde cihazların özellikleri, kurulum ve bakım şartları ile cihazın Kurumda kalma süresinin ayrıntılı olarak teknik şartnamede belirlendiği bu nedenle de cihazların teslim ve kurulum sürelerinde herhangi bir belirsizlik bulunmadığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdarece cihazın Kurumda kalma süresinin belirlendiği ifade edilse de incelenen teknik şartnamelerde cihazların süresine ilişkin olarak sadece “Yüklenici firma, sözleşmenin imzalanmasından itibaren 30 gün içinde teknik şartnamede özellikleri belirtilen cihazları çalışır vaziyette laboratuvara kuracaktır.” ibaresine yer verildiği dolayısıyla cihazların İdarede kalacağı sürenin belirlenmediği görülmüştür.

Sonuç olarak hem kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması hem de ileride oluşabilecek hukuki ihtilafların önüne geçilmesi amacıyla kitlerin analiz edildiği cihazların İdare de kalacağı sürenin ihale dokümanında belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kit Karşılığı Tıbbi Cihaz Alımı İhalelerinde Muayene Kabul İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması

Kit karşılığı tıbbi cihaz alımları kapsamında temin edilen kitlerin ihale dokümanına uygunluğunun muayene kabul komisyonu tarafından kontrol edilmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 11'inci maddesinde denetim, muayene ve kabul işlemleri düzenlenmiş olup teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemlerinin, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılacağı ifade edilmiştir.

19.12.2002 tarih ve 24968 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmeliğin 6’ncı maddesinde mal alımında muayene ve kabul işlemleri için yetkili makam tarafından biri başkan, biri işin uzmanı olmak üzere en az üç veya daha fazla tek sayıda kişi ile yedek üyelere oluşan muayene ve kabul komisyonları kurulacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 7’nci maddesinde ise komisyonun görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Buna göre komisyon, yüklenici tarafından idareye teslim edilen malın veya yapılan işin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığını inceler, kısa sürede bozulabilen maddelerin muayenesine öncelik verir ve ihale dokümanında belirlenen şekilde kabul işlemlerinde esas alınacak işlemleri yürütür. 13’üncü maddesinde muayenede aranacak hususların ihale dokümanında yazılı şartlar olduğu, 20’nci maddesinde muayene raporlarına, ihale dokümanında yazılı niteliklerle, muayenede bulunan niteliklerin ayrı ayrı yazılacağı, bunların karşılaştırılacağı ve buna göre de sonucun “niteliklerine uygundur” veya “niteliklerine uygun değildir” şeklinde kesin olarak belirtilerek komisyon üyeleri tarafından imza edileceği hükme bağlanmıştır. 25’inci maddesinde de sözleşme konusu malların denetim, muayene ve testleri tamamlandığında, komisyonun olumlu raporu idarece kabul edilerek, ödemeye ilişkin belgenin düzenlenmesinde esas alınacağı belirtilmiştir.

Bahse konu Yönetmeliğin 27’nci maddesinde sorumluluklar düzenlenmiştir. Buna göre muayene ve kabul komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihtiyacın karşılanma sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulduklarının tespiti halinde haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere mal alımlarında yüklenici tarafından mal teslim edildiğinde malın, muayene ve kabul komisyonu tarafından ihale dokümanında yer alan şartları taşıyıp taşımadığı kontrol edilecek ve buna istinaden hazırlanan rapor üzerine ödeme belgesi düzenlenecektir.

2023 yılı mal alımlarının incelenmesinde aşağıda yer alan tespitlerde bulunulmuştur.

a. Kit karşılığı tıbbi cihaz alımlarında alınan kitlerin Ürün Takip Sistemi (ÜTS) ve marka kontrollerinin yapılmaması

Kit karşılığı tıbbi cihaz alımlarında idari şartnamenin 7'nci maddesinde ihaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterli kriterleri arasında alımı yapılacak ürünlerin ÜTS'de tedarikçi firma altında Sağlık Bakanlığı tarafından kayıt veya bildirim işleminin tamamlanmış olması şartı aranacağı ve ürünlere ait bu bilgilerin ihale dosyasında liste halinde sunulması gerektiği düzenlenmiştir. Yine teknik şartnamelerde de ürünlerin özellikleri belirtilirken ÜTS kaydının olması gerektiği özellikle belirtilmiştir.

Yine idari şartnamenin 47'nci maddesinde ise isteklilerin birim fiyat teklif cetvelinde teklif ettiği malzemelerin marka, ambalaj içeriği ve ÜTS barkodlarını belirtmesi gerektiği ifade edilmiştir.

ÜTS kontrollerinin kolaylıkla yapılabilmesi için Sağlık Bakanlığı internet sitesinden ilgili tıbbi malzemenin barkodu girilerek ya da ÜTS mobil uygulaması ile malzemenin barkodu okutularak sistemde kayıtlı olup olmadığı kontrol edilebilmektedir.

Dolayısıyla ihale aşamasında hem firmaların hem de alınacak tıbbi cihazların ÜTS belgeleri istekli tarafından idareye sunulacaktır. İhale sonrasında ise yüklenici tarafından malın teslimi aşamasında da muayene ve kabul komisyonu tarafından teslim alınan kitlerin ve cihazların ihale dokümanında yer alan şartları taşıyıp taşımadığı kontrol edilerek tıbbi malzemelerin marka ve ÜTS kontrolleri yapılacaktır.

Ancak yapılan fiziki denetimde ihaleler kapsamında temin edilen kitlerin ve bunların analiz edildiği cihazların yüklenicinin teklifinde sunduğu markalardan farklı olduğu ve ÜTS mobil uygulamasından okutulan barkodların ÜTS'de kaydının olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında kit karşılığı cihaz temini ihalelerinde teknik şartnamede cihazın özelliklerinin detaylı bir şekilde belirlendiği, gerekli görülen durumlarda demo yapılarak teknik şartnameye uygunluğu, test sonuçlarında istenileni verip vermediği kontrol edilip, uygun olmayanların tekliflerinin değerlendirme dışı bırakıldığı, diğer taraftan yüklenicinin teslim etmiş olduğu cihazda kitlerle uyumlu çiplerin bulunduğu, başka marka kitlerin bu cihazda çalışmadığı, firmanın cihazda hangi kitlerin kullanıldığını takip edebildiği, cihaz kurulumu ve çalışması aşamalarında birim sorumluları tarafından gerekli kontrollerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdarece hem cihazların hem de kullanılan kitlerin teknik şartnameye

uygunluk denetimin yapıldığı ifade edilse de bulgu metninde belirtildiği üzere yapılan denetimde temin edilen kitlerin ve bu kitlerin analiz edildiği cihazların tesliminde marka ve model kontrollerinin yapılmadığı, ÜTS sistemi kayıtlarının sorgulanmadığı dolayısıyla bulgu konusu hususların İdare cevabında karşılanmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, muayene ve kabul komisyonunun söz konusu ihalelerde görevlerini mevzuata uygun bir şekilde yerine getirmesi gerekmektedir.

b. Puan Usulü Yapılan Kit Karşılığı Tıbbi Cihaz Alımı İhalelerinde Alınan Kitlerin Muayene ve Kontrolünün Yapılmaması

Puan usulü yapılan kit karşılığı cihaz alımı ihalelerinde hakedişlerin sonuçlanan test sayısı esas alınarak düzenlenmesi gerekçesiyle idareye teslimi sırasında kitlere ilişkin herhangi bir muayene ve kontrol yapılmadığı görülmüştür.

Anılan ihalelerin idari şartnamesinin 7 ve 47'nci maddelerinde firmaların teklif mektuplarında kitlerin marka ve ÜTS barkodlarını belirteceği ifade edilmiştir.

Dolayısıyla kitlerin yüklenici tarafından idareye teslim edildiğinde muayene ve kabul komisyonu tarafından kitlerin ihale dokümanına uygun olup olmadığı, marka ve ÜTS kodlarının sistemde kayıtlı olup olmadığı kontrol edilmelidir. Aksi durumda ürünlerin değişimi talep edilmeli ve uygun mallar teslim edilene kadar ödeme belgeleri düzenlenmemelidir.

Puan usulü kit karşılığı tıbbi cihaz alımı ihaleleri mal alımı ihaleleri olduğundan her ne kadar kitlerden alınan sonuçlar esas alınarak puan üzerinden ödeme yapılırsa da teslim alınan kitler için muayene ve kabul komisyonu oluşturularak marka ve ÜTS kontrollerinin yapılması gerekmektedir.

Ancak puan usulü kit karşılığı cihaz alımı ihalelerinde yüklenici tarafından kitlerin tesliminde muayene ve kabul işlemlerinin yapılmadığı, kitlerin idareye tesliminden sonra kullanılıp sonuç alınması üzerine sonuçlanan test sayısı üzerinden ödeme yapıldığı dolayısıyla teslim alınan kitlerin marka ve ÜTS kontrollerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında puan karşılığı yapılan kit karşılığı tıbbi cihaz alımlarında bulgu konusu aksaklıklara sebep olan muayene kabul işlemlerindeki sorunların giderilmesi için gerekli önlemlerin alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak ihale sonucu idareye bir mal teslimi söz konusu olduğundan kitlerin teslimi

aşamasında muayene ve kabul işlemleri yapılmak suretiyle marka ve ÜTS kontrollerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Kit Karşılığı Tıbbi Cihaz Temini, Tıbbi Cihaz ve Tıbbi Hizmet Alımı İhalelerinde Yaklaşık Maliyetin Sağlıklı Belirlenmemesi

İhalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için her türlü fiyat araştırmasının yapılmadığı, ihalelerde sadece tek bir firmadan teklif alınarak yaklaşık maliyetin belirlendiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde; üst yöneticilerin kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını sağlamaktan sorumlu oldukları ve bu sorumluluklarının gereklerini harcama yetkilileri aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmektedir. Aynı Kanunun 8'inci maddesinde de; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi ve kullanılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 9'uncu maddesinde mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirleneceği ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterileceği ifade edilmiştir.

04.03.2009 tarih ve 27159 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 8'inci maddesine göre İdare yaklaşık maliyetin hesaplanmasında; alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini ister. Ancak, idare, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları değerlendirmeye almaz. İdare, alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurmamak suretiyle, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde sayılan usullerden elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyeti hesaplar.

Bu hükümlere göre mal alımlarında idare yaklaşık maliyeti hesaplarken sayılan diğer usullerle birlikte alım konusu mala ilişkin olarak Sağlık Uygulama Tebliğlerinde (SUT) yer alan fiyatlar, bu fiyatlarda KDV veya farklı nitelikte giderler bulunması durumunda bu giderler fiyatlardan indirilerek yaklaşık maliyeti hesaplayabilir. Ayrıca daha önceki dönemlerde alım

yapmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedelleri, endeks veya Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endekslerden uygun olanı kullanmak suretiyle güncelleyerek de yaklaşık maliyeti belirleyebilir. Daha önce döviz ile yapılmış olan alımların fiyatları kullanılacaksa Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru veya çapraz kur üzerinden fiyatlar güncellenerek yaklaşık maliyet hesaplanabilir.

Yaklaşık maliyetin her türlü fiyat araştırması yapılarak belirlenmesine ilişkin benzeri hükümler Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 8'inci maddesinde de yer almaktadır.

Bu Yönetmeliğin 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrasına göre hizmetin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak % 7 oranını geçmemek üzere yüklenici kârı eklenir. Bu tutar, kâr hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık maliyet hesaplanır. Yüklenici için öngörülen kar tutarının bu cetvelde gösterilmesi zorunludur.

Bu hükümlere göre idareler, alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurarak elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyeti hesaplayabilir. Ancak burada önemli olan yaklaşık maliyetin gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmasıdır.

Diğer taraftan mal ve hizmet alımlarının her ikisinde de yaklaşık maliyet hesaplanırken Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlar kullanılabilir. Ancak hizmet alımlarında yaklaşık maliyete yüklenici karı eklenerek hesap cetvelinde gösterilecektir. Ayrıca mal alımlarında döviz ile yapılmış olması durumunda kur güncellemesi yapılarak yaklaşık maliyet tespit edilebilecektir.

Tıbbi mal ve hizmet alımlarının incelenmesinde aşağıda yer verilen tespitlerde bulunulmuştur.

- Kit karşılığı tıbbi cihaz alımlarında yeterli piyasa araştırması yapılmadan tek bir firmadan alınan teklif ile ihalenin döviz ile yapılmamış olmasına rağmen bir önceki ihalede oluşan fiyatın kur ile güncellenmesi sonucu oluşan tutarın aritmetik ortalaması alınarak yaklaşık maliyetin belirlendiği,

- Tıbbi cihaz alımlarında tek bir firmadan teklif alınarak yaklaşık maliyetin belirlendiği ve bu firmanın ihaleyi kazandığı,
- Tıbbi Hizmet alımı ihalelerinde SUT fiyatlarının kur ile güncellenmesi sonucu yüklenici karı eklenmeden yaklaşık maliyetin belirlendiği görülmüştür.

Dolayısıyla tıbbi cihaz alımlarında daha önce döviz ile yapılan ihalelerin fiyatlarının kullanılması durumunda kur güncellemesi yapılabileceğinden Türk Lirası üzerinden yapılan mal ve hizmet alımlarının bedellerinin ve SUT fiyatlarının kur ile güncellenerek yaklaşık maliyetin hesaplanması ve tıbbi hizmet alımlarında yüklenici karının yaklaşık maliyet hesabında dikkate alınmaması mevzuata uygun değildir.

Diğer taraftan tıbbi cihaz alımlarında tek bir firmadan teklif alınarak yaklaşık maliyetin belirlenmesi ve bu firma üzerine ihalenin bırakılması bir anlamda cihaz bedelinin alım yapılan firma tarafından belirlenmesi sonucunu doğurmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında söz konusu ihalelerin yaklaşık maliyetinin tespitinde EKAP üzerinden aynı türdeki ihaleler araştırılıp katılan firmalar tespit edilerek bu firmalardan ve kurumun daha önce yaptığı ihalelere katılan firmalardan teklif alındığı, bazı ihalelerde Türkiye'de tek bir firma bulunduğu dolayısıyla yaklaşık maliyet tespitinde sadece o firmadan teklif alınabildiği, buna ek olarak talep edilmesine karşın piyasadan yeterli sayıda fiyat teklifi temin edilemediği, bu nedenle yaklaşık maliyet oluştururken bazı ihalelerde sadece tek firmadan fiyat geldiği, bulgu konusu hususa ilişkin İdarece gerekli önlemlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdarece yaklaşık maliyet tespitinde aynı tür ihalelere teklif veren ve daha önce yapılan ihalelere katılan firmalardan teklif alındığı ifade edilmişse de bulguda belirtildiği üzere yaklaşık maliyetin hesabında kullanılan kur güncellemesi, hizmet alımlarında yüklenici karının hesaplamalara dahil edilmemesi hususlarına dikkat edilmediği görülmektedir.

Ayrıca İdare cevabında belirtildiği üzere bazı ihalelerde Türkiye'de tek bir firma bulunduğu dolayısıyla yaklaşık maliyet tespitinde sadece o firmadan teklif alınabildiği hususu SUT fiyatlarının ya da daha önce yapılan alımların sözleşme bedellerinin kullanılması gibi yaklaşık maliyet hesaplama yöntemlerinin çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda geçerli bir açıklama olarak kabul edilememektedir.

Sonuç olarak, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması sorumluluğu çerçevesinde, ihalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için

mevzuatta belirlenen usullere uyularak her türlü fiyat araştırmasının yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 9: Muhasebe Kayıt Zamanı ile Muhasebe Kayıt Düzenine Uyulmaması

A- Atlanan Yevmiye Numaralarının Bulunması

Yevmiye defteri üzerinden yapılan incelemede, yevmiye sıra numaralarının atlanıldığı veya boş bırakıldığı tespit edilmiştir. Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; "Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi" başlıklı 40'inci maddesinde muhasebe işlemlerinin, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1"den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedeceği, "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesinde muhasebe işlemlerinin, yevmiye tarihi ve müteselsil sıra numarasına göre maddeler hâlinde önce yevmiye defterine kaydedileceği, muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında "1"den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği belirtilmektedir. Buna rağmen, yapılan incelemede 95 adet yevmiye numarasının atlanıldığı görülmüştür.

B- Geçmişe Yönelik Muhasebe Kayıtlarının Yapılması

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; "Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi" başlıklı 40'inci maddesinde muhasebe işlemlerinin, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1"den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedeceği, "Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesinde muhasebe işlemlerinin, yevmiye tarihi ve müteselsil sıra numarasına göre maddeler hâlinde önce yevmiye defterine kaydedileceği, muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında "1"den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği belirtilmektedir. Diğer taraftan; yine ilgili Muhasebe Yönetmeliği'nin "Defterlerde kayıt süresi" başlıklı 62'nci maddesinde, gerçekleştirilen işlemlerin, muhasebe sistemindeki düzeni bozmayacak bir süre içinde defterlere kaydedilmesi gerektiği, kasa defteri ile yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği ve bu işlemlerin bu defterlere kaydının hiç bir sebeple geciktirilemeyeceği ifade edilmiştir. Yevmiye defteri üzerinden yapılan

incelemede, 2023 yılı içinde gerçekleşen toplam 296 muhasebe kaydının geçmişe yönelik kayıt olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, atlanan yevmiye numalarının Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi'den kaynaklandığı ve Muhasebe fişlerinin onaylanması esnasında sistem yevmiye numaralarını otomatik vererek zaman zaman atlama yaptığı, ayrıca defter, belge ve kayıt düzenine ilişkin yapılan muhasebe kayıtlarının zamanında yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Üniversite döner sermaye işletmesinin muhasebe kayıtlarının, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda belirtilen maddelerine uygun olarak tutulması gerekmektedir.

BULGU 10: Özel Oda Ücretlerinin Sağlık Uygulama Tebliğine Aykırı Olarak Belirlenmesi

Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde yatarak tedavi gören hastalardan alınan özel oda ücretinin Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğine uygun olarak belirlenmediği tespit edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinin "1.9.4. Otelcilik Hizmetlerinde İlave Ücret Uygulaması" başlıklı maddesinde; "(1) Sözleşmeli/protokollü sağlık kurumları, asgari banyo, TV ve telefon bulunan; 2 yataklı odalarda sundukları otelcilik hizmetleri için SUT eki EK-2/B Listesinde 510.010 kod ile yer alan "Standart yatak tarifesi" işlem bedelinin 1,5 katını, tek yataklı odalarda ise 3 katını geçmemek üzere kişilerden ilave ücret alabilir. Gününbirlik tedavi kapsamındaki işlemler sırasında verilen otelcilik hizmeti için ise en fazla SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan "Gündüz yatak tarifesi" işlem bedelinin 3 katına kadar ilave ücret alınabilir. SUT eki EK- 1/C Listesinde yer alan istisnai sağlık hizmetlerinde otelcilik hizmetleri için ayrıca ilave ücret uygulanmaz." denilmektedir.

Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi tarafından özel odalarda kalanlardan alınacak ilave ücret 2023 yılında özel odalar için 370,00 TL olarak uygulanmaktadır. Ayrıca Hastane tarafından belirlenen bu ücretler; Üniversite bünyesindeki tüm personelin kendisi eşi anne ve çocuklarından % 100 indirimli, yine Hastane kadrolu personeli ile birinci derece yakınlarına ve tıp doktorlarına ücretsiz olarak ve PAU mezun ve emeklileri ile diğer sağlık personelinden %50 indirimli alınmasına karar verilmiştir. Tebliğ ile kurumlara, belirlenen sınırlamalar içerisinde

ilave özel oda ücreti tespit etme yetkisi verilmekte ve fakat bu ücretin kimlerden alınacağı veya kimlere ne kadar indirim yapılacağı konusunda herhangi bir belirleme yetkisi verilmemektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Tebliğ’de oda ücretlendirilmesi ile ilgili üst limit belirlendiği ve bu limiti aşmamak kaydıyla ücretin tespiti kurum yetkisine bırakıldığından çeşitli nedenlerle özel oda ücretleri indirimli tespit edildiği ifade edilmiştir. Ancak söz konusu Tebliğ kişi yada grup bazında ücret belirleme yetkisi vermemektedir.

Bir başka deyişle “otelcilik hizmetlerinde ilave ücret” konusunda kişiler için bir muafiyet getirilmemiştir. Dolayısıyla üniversite tarafından belirlenen ilave özel oda ücretlerinin herhangi bir indirim ya da muafiyet getirilmeden herkesten alınması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 11: Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Yapılan Bazı İhalelerde İhale Dokümanları Arasında Çelişki Bulunması

Bazı ihalelerin ihale onay belgelerinde fiyat farkı hesaplanmayacağı belirtildiği halde, idari şartname ve sözleşmelerde fiyat farkı uygulanacağı belirtilmiştir.

İkn 2020/270270 Nolu 36 Aylık Yemek Hizmeti Alımı, İkn 2023/672075 Nolu 24 Aylık Yemek Hizmeti Alımı, İkn 2023/320390 Nolu 15 Aylık Dizi Analizi Hizmeti Alımı ve İkn 2022/953766 Nolu Radyoterapi Hizmeti Alımı ihaleleri örnektir. Uygulamada 15 Aylık Dizi Analizi Hizmeti Alımı ve Radyoterapi Hizmeti Alımı ihaleleri için fiyat farkı uygulaması yapılmamış ise de SUT fiyatlarında değişiklik olması durumunda hesaplama yapılacaktır. Yemek ihalelerinde ise fiyat farkı uygulanmaktadır. Bu nedenle, ihale onay belgeleri düzenlenirken fiyat farkı uygulanacağını belirtmesi ihale dökümanında çelişki oluşmasını önleyecektir.

Her ne kadar Tip sözleşmelerde yer alan belgelerin öncelik sıralamasında ihale onay belgesinden bahsedilmemiş ise de, onay belgesinde de fiyat farkı uygulaması yapıp yapılmayacağını dökümana uyumlu şekilde belirtilmesi, hem çelişkiyi önlemek hem de bütçe disiplini açısından önemlidir.

202/1273280 İKN nolu Diş Laboratuvar Hizmeti Alımı ihalesinde ise, İdari şartname ve sözleşmesinde alt yüklenici çalıştırılmayacağı belirtilmesine rağmen, Teknik Şartnamenin 7’nci maddesinde, “...Yüklenici bazı testleri alt yüklenici kullanarak yapacak olursa, bu alt yüklenici de teknik şartnamedeki şartlara uygun çalışmalıdır...” denilerek alt yüklenici

çalıştırılabileceğini belirtmişlerdir. Uygulamada alt yüklenici çalışmamış ise de teknik şartnamenin bu düzenlemesi, idari şartname ve sözleşmeyle çelişmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu eksikliklerin tespit edilmesi ve taraflarına iletilmesini takip eden tüm ihalelerde gerekli önlemlerin alındığı ve eksikliklerin ortadan kaldırıldığı ifade edilmiştir

Sonuç olarak, İhale dökümanını oluşturan belgeler arasında çelişki olmaması için gerekli özenin gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 12: Puan Usulü İhale Edilen Teşhis ve Tedavi Hizmet Alımında Fiyat Farkının Hatalı Hesaplanması

Puan usulü ihale edilen hizmet alımında fiyat farkı hesabının mevzuatın öngördüğü şekilde yapılmadığı görülmüştür.

2013/5215 sayılı Kararname eki Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkı Esasları'nda hizmet alımlarında uygulanacak fiyat farkı hesabına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Esasların 5'inci maddesinde Sağlık Uygulama Tebliğinde fiyatları belli olan teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımlarında uygulanacak fiyat farkının hesaplanma formülüne yer verilmiştir. Ayrıca 7'nci maddesinin (11)'inci fıkrasında teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımlarında puan birimi üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerde bir hizmetin puanının artırılmasından veya azaltılmasından kaynaklanan fiyat değişimleri için fiyat farkı hesaplanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan 07.03.2023 tarih ve 32125 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farklarına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar ile 7'nci maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve on birinci fıkralarında değişiklik yapılmıştır. Ayrıca Esaslara eklenen geçici 3'üncü madde ile ilanı veya duyurusu bu maddeyi ihdas eden Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ihalelerde fiyat farkı esaslarının, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Esaslara göre yürütüleceği ifade edilmiştir. Değişiklik Yapılmasına Dair Esasların 3'üncü maddesinde ise bu Esasların yayımı tarihinden 10 gün sonra yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Anılan değişiklik ile Esasların 7'nci maddesinin (11)'inci fıkrası yeniden düzenlenmiş

ve puan birimi üzerinden sözleşmeye bağlanan teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımlarında, 5'inci madde hükümleri uygulanmaksızın, ilgili hizmetin uygulama ayındaki puanı ile ihale tarihindeki puanı arasındaki farktan kaynaklanan fiyat değişimlerinin fiyat farkı olarak ödeneceği veya kesileceği, ancak Sağlık Uygulama Tebliğinde (SUT) ödemeye esas olarak belirlenen katsayının artırılmasından veya azaltılmasından kaynaklanan fiyat değişimleri için ayrıca fiyat farkı hesaplanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımlarında fiyat farkı hesaplanabilmesi için idari şartname ve sözleşmelerde hüküm bulunması gerekmektedir. Ayrıca yapılan değişiklikler yayım tarihi olan 07.03.2023 tarihinden 10 gün sonra yürürlüğe girdiğinden 17.03.2023 tarihinden önce ilanı veya duyurusu yapılmış ihaleler için uygulanmayacak, bu ihalelere Esasların ilanının veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan hükümleri uygulanacaktır.

24.03.2013 tarih ve 28597 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)'da teşhis ve tedaviye yönelik uygulanacak işlemlerin eki listelerde puanları belirlenmiştir. Tebliğe göre bir işlemin bedeli ilgili puan ile katsayının (0,593) çarpımı sonucu bulunmaktadır.

SUT'ta yıl içerisinde güncelleme yapılmakta ve bir işlemin puanı değişmektedir. Dolayısıyla puan usulü ihalelerde hakediş ödenirken SUT puanları temel alındığından güncelleme olması durumunda güncel puandan ödeme yapılmaktadır. Böylece yüklenicinin sözleşmede belirlenen toplam puanı sözleşmede öngörülen süreden önce dolmakta olup bu durum bir anlamda fiyat farkı ödemesi anlamına gelmektedir.

Buna göre ilanı veya duyurusu 17.03.2023 tarihinden önce yapılan teşhis ve tedaviye yönelik puan usulü hizmet alımı ihalelerinde değişiklik öncesindeki gibi SUT'ta yapılan güncellemeler ile ilgili hizmetin uygulama ayındaki puanı ile ihale tarihindeki puanı arasında oluşan farktan kaynaklanan fiyat değişimleri hakedişlerde yapılacak puan güncellemesi ile fiyat farkı olarak ödenecektir. Mevzuat değişikliğine tabi puan usulü ihalelerde ise daha açık bir şekilde ifade edilerek aynı usulün sürdüğü ancak ilave olarak SUT'ta ödemeye esas olarak belirlenen katsayının (0,593) artırılmasından veya azaltılmasından kaynaklanan fiyat değişimleri için ayrıca fiyat farkı hesaplanamayacağı anlaşılmaktadır.

İhale ilanı 04.10.2022 tarihinde puan usulü yapılan 2022/954463 ihale kayıt numaralı 25.000 puan 36 aylık PET/BT Cihazı İle Görüntüleme Tetkikleri Hizmet alımının hakediş

ödemelerinin incelenmesinde ödemelerin puan güncellemesi uygulanmadan yapıldığı ve fiyat farkının mevzuatta aykırı olarak Esasların 5'inci maddesinde yer alan formüle göre hesaplanarak ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında ilgili ihaleye 01.10.2022 tarihinde başladığını, 2023 Mart ayında SUT fiyatlarında güncelleme yapıldığı mart ayından sonraki faturalarda yeni SUT fiyatına göre puanların güncellendiği, aynı şekilde 2023 Eylül ayında SUT fiyatlarında %50 oranında bir güncelleme daha yapıldığı ve bu güncelleme neticesinde ilgili firmanın SUT puanını değiştirmeden fiyat farkı formülünü kullanarak fiyat farkı hesaplayıp fatura ettiği, eski SUT fiyatından hesaplandığı için mükerrer ve fazla bir fiyat farkı ödemesi oluşmadığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar kamu idaresi yılın ilk üç ayında yapılan SUT fiyat güncellemelerine göre puanları güncelleyerek ödeme yaptığını ancak eylül ayında gelen güncelleme sonrası puan değişikliği yapmadan ayrıca fiyat farkı hesaplanarak ödeme yapıldığını ve eylül ayı puan güncellemesi hakedişlere uygulanmadığından kamu zararına sebep olunmadığını ifade etmişse de Fiyat Farkı Esasları'nda açıkça belirtildiği üzere puan usulü ihalelerde SUT puanlarında güncelleme olması durumunda bir anlamda fiyat farkı ödemesi anlamına geldiğinden hakediş ödenirken ilave olarak fiyat farkı hesaplanmadan güncel puandan ödeme yapılması gerekmektedir.

Puan güncellemesi yapılarak hakediş ödenmesi yüklenicinin sözleşmede belirlenen toplam puanının daha erken bitmesini dolayısıyla işin süresinden önce bitmesini sağlayacaktır. Bu nedenle mevzuat hükümlerine göre puan usulü ihalelerde SUT puan güncellemesi olması durumunda fiyat farkı ödemesi yapılmamalı, puan güncellemeleri hakedişlere yansıtılarak yükleniciye ödeme yapılmalıdır.

Sonuç olarak, puan usulü ihale edilen teşhis ve tedavi hizmetlerinde mevzuatın öngördüğü şekilde puan güncellemesi yapılmak suretiyle ödemelerin yapılarak fiyat farkı ödenmesi yapılması ve ilave olarak herhangi bir fiyat farkı ödemesi yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 13: Tıbbi Cihaz Hizmet Alımlarının Sağlık Uygulama Tebliğinde Belirlenen Fiyatların Üzerinde İhale Edilmesi ve Sözleşmesinde Özel Aykırılık Hallerinin Belirlenmemesi

Tıbbi cihaz hizmet alımı ihalelerinde ve imzalanan sözleşmelerde mevzuat hükümlerine uyulmadığı görülmüştür.

A) Tıbbi Cihaz Hizmet Alımı İhalelerinde Genelgede Belirtilen Sınırın Aşılması

Tıbbi cihaz hizmet alımı ihalelerinde Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)'da belirlenen fiyatların aşılarak sözleşme imzalandığı görülmüştür.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 352'nci maddesinde sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaçlar ve tıbbî cihazların güvenli ve kaliteli bir şekilde piyasaya sunulması, halka ulaştırılması ve fiyatlarının belirlenmesi için çalışmalar yapmak Sağlık Bakanlığının görevi olarak düzenlenmiştir. 355'inci maddesinde ise her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve sağlık hizmetlerini planlamak, teknik düzenleme yapmak, standartları belirlemek, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek, sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirlemek veya tasdik etmek Bakanlığın hizmet birimlerinden "Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkisi olarak belirlenmiştir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 2'nci maddesinde bu Kanunun, Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzelkişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı, temel esasların düzenlendiği 3'üncü maddesinin (b) fıkrasında ise koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilmek suretiyle kamu ve özel bütün sağlık kurum ve kuruluşlarının kurulması ve işletilmesinde kaynak israfı ve atıl kapasiteye yol açılmaksızın gerektiğinde hizmet satın alınarak kaliteli hizmet arzı ve verimliliğinin esas olduğu, Sağlık Bakanlığının, kamu ve özel bütün sağlık kurum ve kuruluşlarına koruyucu sağlık hizmeti görevi vereceği ve bu kurum ve kuruluşların bütün sağlık hizmetlerini denetleyeceği ifade edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Sağlık Bakanlığının kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşlarının dolayısıyla üniversite hastanelerinin verdikleri sağlık hizmetlerine ilişkin teknik düzenlemeleri, standartları ve bu hizmetlerin ücretlerini belirleme yetkisi bulunmaktadır.

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü anılan görev ve yetkilerine istinaden 27.04.2022 tarihinde Tıbbi Cihazlarla ilgili mal ve hizmet alımı işlemlerine dair 2022/2 sayılı Genelgesi ile Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarının tıbbi cihaz, mal ve hizmet alımı, kit veya sarf karşılığı cihaz kullanma uygulaması ile kamu sağlık tesislerinin tıbbi cihaz tahsisine ilişkin karşılaşılan sorunların giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla tıbbi cihazlarla ilgili mal ve hizmet alımı işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemiştir.

Öte yandan Genelgenin "6 Atıflar ve Yürürlükten Kaldırılan Düzenlemeler" bölümünde

bu Genelgenin ilde bulunan tüm sağlık kuruluşlarına duyurulması ile Bakanlık ve üniversitelere ait sağlık kuruluşlarının tıbbi cihaz, tıbbi cihaz hizmet alımı ve hizmet alımı işlemlerinin iş bu genelge kapsamında yürütülmesi hususu Yükseköğretim Kurumuna bildirilmiş ve Bakanlığın resmi internet sitesinde ilan edilmiştir.

24.03.2013 tarih ve 28597 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)’un 2’nci maddesinin on beşinci fıkrasında finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri için sağlık hizmetleri fiyatlandırma komisyonu tarafından belirlenen kurumca ödenecek bedellerin SUT ve eki listelerinde yer aldığı ifade edilmektedir.

Ayrıca Tebliğ ve eklerinde her bir işlem için puanlar ve katsayı (0,593) belirlenmiştir. Buna göre ödemeye esas işlem bedeli ekli listede yer alan işlem puanı ile katsayının çarpımı sonucu bulunacak tutardır.

Anılan Genelgenin “3.Tıbbi Cihaz ve Tıbbi Hizmet Alımları” bölümünde idarece yapılan değerlendirme sonucu tıbbi cihazın hizmet alımı yoluyla temini uygun görülüyorsa; hizmet satın alımı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yapılacaktır. Tıbbi cihaz hizmet alımında yükleniciye, SUT’da belirlenen fiyatları geçmemek üzere cihazın özelliğine göre çekim, tetkik, tahlil veya test gibi her işlem başına (ihalede oluşan) bir bedelin ödenmesi ve ihale dokümanlarına ödemelerin bu yönde yapılacağına dair hükümlerin konulması gerekmektedir.

Buradan anlaşılacağı üzere puan karşılığı tıbbi cihaz hizmet alımı yapılması durumunda; alınacak tıbbi cihaz hizmetinin özelliğine göre her işlem başına SUT eki olan listelerde bu işlemler için belirlenen puanların 0,593 katsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak tutarı geçmeyeceğine ilişkin ihale dokümanlarında hüküm bulunması gerekmektedir

Ancak 2023 yılı içerisinde ödemeleri yapılan 2022/1273280 İhale Kayıt Numaralı puan usulü ihale edilen Dış Laboratuvar Hizmet Alımı (0,87 TL) ile 2023/202566 ihale kayıt numaralı Değişken Açılı Çift Dedektörlü Spect Gama Kamera BT Görüntüleme Hizmeti Alımında (0,92 TL) SUT’da belirlenen katsayının üzerinde teklif veren firma ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

Dolayısıyla bu durum mevcut ihalede yükleniciye ödenen tutarın genelge hükmüne göre ödenmesi gereken tutardan fazla ödeme yapılması sonucunu doğurmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında SUT’ta belirlenen 0,593 katsayısının yıllar itibarıyla

güncellenmediği dolayısıyla güncel piyasa şartlarını yansıtmadığı, Sağlık Bakanlığı Genelgesinde kit karşılığı cihaz alımlarında ihaleye çıkılmasında SUT fiyatlarının aşılması zorunluluğunun bulunmadığı, yürürlükteki SUT fiyatlarının piyasa şartlarından çok düşük kaldığı ve bu nedenle SUT fiyatları altında malzeme ve hizmet temininin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdarece SUT fiyatlarının güncel piyasa koşullarını yansıtmadığı ve bu nedenle mal ve hizmet temininde sıkıntılar yaşandığı, kit karşılığı cihaz alımlarında ihaleye çıkılmasında SUT fiyatlarının aşılması zorunluluğunun bulunmadığı ifade edilmişse de bulgu konusu husus kit karşılığı tıbbi cihaz alımları olmayıp tıbbi hizmet alımları olduğundan ve Genelge de bu kapsamdaki alımlarda SUT puanlarına uyulma zorunluluğu bulunduğundan İdarece mevzuata uygun hareket edilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, Genelge hükmüne uygun olarak hizmet alımlarının SUT'ta belirlenen fiyatları aşmayacak şekilde temin edilmesi gerekmektedir.

B) Sözleşmede Özel Aykırılık Hallerinin Belirlenmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinde bu Kanuna ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek Kamu İhale Kurumunun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Buna istinaden Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği 04.03.2009 tarih ve 27159 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Anılan Yönetmeliğin 13'üncü maddesinin ikinci fıkrasında İdare tarafından ihale dokümanının hazırlanmasında, bu Yönetmelik ekinde yer alan; tip şartnameler, standart formlar, tip sözleşme, Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve Kurum tarafından yayımlanan diğer mevzuatın esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 17'nci maddesinde ise İdarenin sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlayacağı, cezalar, aykırılık halleri ve sözleşmenin feshine ilişkin hususlarla ilgili olarak sözleşme tasarısı dışındaki diğer ihale dokümanında yapılan düzenlemelerin dikkate alınmayacağı ifade edilmiştir. Buna istinaden Yönetmelik eki tip sözleşmelerin maddelerinde ve dipnotlarında sözleşmelerde yer alacak hususlar düzenlenmiştir.

Yönetmelik eki Hizmet Alımlarına Ait Tip Sözleşme'nin 16'ncı maddesinde

sözleşmeye aykırılık halleri, cezalar ve sözleşmenin feshi düzenlenmiştir. 18.05.2022-tarihinde yapılan değişiklik ile 16.1.2 numaralı kısmında ise özel aykırılık halleri, kesilecek ceza oranı ve aykırılık sayısının yer aldığı tabloya yer verilerek bu tabloda yer alan özel aykırılık hallerinde aynı satırda belirtilen oranda ceza uygulanacağı, aykırılık sayısının tabloda belirtilen sayıya ulaşması ve toplam aykırılık halinin de otuzdan az olmamak üzere İdarece belirlenen sayıya ulaşması hali koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, 4735 sayılı Kanununun 20'nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin feshedileceği belirtilmiştir.

Yani İdareler hizmet alımlarında Yönetmelik eki tip sözleşmede belirlenen zorunlu hususları ve dipnotları referans olarak sözleşmelerini düzenleyip imza altına alacaklardır.

2022/953766 ihale kayıt numaralı Radyoterapi Hizmet Alımı, 2022/954463 ihale kayıt numaralı PET/BT Cihazı İle Görüntüleme Tetkikleri Hizmeti, 2022/670675 ihale kayıt numaralı Dış Laboratuvar Hizmet Alımı ile 2023/202566 ihale kayıt numaralı Değişken Açılı Çift Dedektörlü Spect Gama Kamera BT Görüntüleme Hizmeti alımının incelenmesinde sözleşmeye ilişkin ağır aykırılık halleri düzenlenmekle birlikte tip sözleşme hükümlerine uyulmayarak özel aykırılık hallerine yer verilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak İdarece tip sözleşmenin öngördüğü şekilde hizmet alımı sözleşmelerinde özel aykırılık halleri ile yaptırımlarının belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Tıbbi Cihaz Temini İhalelerinde Ürün Takip Sistemine Yönelik Kapsam Dışı Beyanların Kontrol Edilmemesi

Tıbbi cihazların satın alma, hizmet alımı ve kit karşılığı cihaz alımı yöntemiyle temininde firmalarca sunulan kapsam dışı beyanların İdarenin değerlendirmesinden geçirilmeden ve teknik dosyaları incelenmeden doğruluğunun kabul edildiği tespit edilmiştir.

02.06.2021 tarih ve 31499 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tıbbi Cihaz Yönetmeliği'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (eee) bendinde tıbbi cihazın, amaçlanan asli fonksiyonunu, insan vücudu içerisinde veya üzerinde farmakolojik, immünolojik veya metabolik etkiler ile sağlamayan fakat fonksiyonunu yerine getirirken bu etkiler tarafından desteklenebilen ve spesifik olarak hastalığın tanısı, önlenmesi, izlenmesi, tahmini, tedavisi veya

hafifletilmesi, yaralanma veya sakatlığın; tanısı, izlenmesi, tedavisi, hafifletilmesi gibi tıbbi amaçlardan biri veya daha fazlası için, imalatçı tarafından insan üzerinde tek başına veya birlikte kullanılmak üzere tasarlanan alet, aparat, teçhizat, yazılım, implant, reaktif, materyal veya diğer malzemeleri ifade ettiği belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 34'üncü maddesinde ise yurt içinde yerleşik iktisadi işletmeciler, onaylanmış kuruluşlar, sağlık kuruluşları, sağlık profesyonelleri ve ilgili diğer kişiler; tıbbi cihazlara ilişkin ulusal ürün takip sistemi (ÜTS) ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirecekleri, söz konusu yükümlülüklerin ise Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından yayımlanan düzenlemeler ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 106'ncı maddesinde de bu Yönetmelik hükümlerinin ihlaline yönelik 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tıbbi Cihaz Satış, Reklam Ve Tanıtım Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinin dördüncü fıkrasına göre satış merkezleri, piyasaya arz ettiği veya piyasada bulundurduğu tıbbi cihazları, Kurum tarafından oluşturulan kayıt ve bilgi yönetim sistemine kaydetmek, kayıt altına alınan bilgileri güncel tutmak ve bu cihazların izlenebilirliğini sağlamak üzere tekil hareket bildirim işlemlerini yapmak zorundadır. Ayrıca bu Yönetmeliğin 26'ncı maddesinin ikinci fıkrası gereği satış merkezleri, Kurumun kayıt ve bilgi yönetim sistemine kayıtlı olmayan cihazların satışını yapamayacaklardır.

ÜTS, tıbbi cihazların kaydına, izlenebilirliğine ve takibine ilişkin kayıt işlemlerinin yapıldığı ve bu kapsamdaki cihazların her türlü satış, dağıtım, alım, kullanım, bakım, onarım ve kalibrasyon yapan kurum ve kuruluşların kayıt işlemlerinin yapıldığı web tabanlı bir sistemdir.

14.07.2007 tarihinde Ulusal Bilgi Bankası (UBB) adı ile ilk kayıt sistemi kullanılmaya başlanmıştır. Süreç içindeki ihtiyaçlar dâhilinde 14.01.2011 tarihinde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Ulusal Bilgi Bankası (TİTUBB) yazılımı kullanılmıştır. 12.06.2017 tarihinde ise TİTUBB sistemi yerine tıbbi cihaz kayıtları ÜTS üzerinde alınmaya başlanmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere tıbbi cihazların ÜTS'ye kayıtlarının satış merkezleri tarafından yapılmış olması aksi durumda bu cihazların piyasada bulundurulamayacağı ve satışının da yapılamayacağı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla idarece satın

alma yada hizmet alımı fark etmeksizin tıbbi cihaz temin edilmesi durumunda bu cihazların ÜTS kayıtlarının yapılmış olması, kaydı olmayan cihazların satın alınmaması ve kullanılmaması gerekmektedir.

Diğer yandan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 352'nci maddesinde ise sağlık hizmetlerinde kullanılan ilaçlar ve tıbbî cihazların güvenli ve kaliteli bir şekilde piyasaya sunulması, halka ulaştırılması ve fiyatlarının belirlenmesi için çalışmalar yapmak Sağlık Bakanlığının görevi olarak düzenlenmiştir. 355'inci maddesinde ise her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve sağlık hizmetlerini planlamak, teknik düzenleme yapmak, standartları belirlemek, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kurum ve kuruluşlarına izin vermek ve ruhsatlandırmak, bu izin ve ruhsatları gerektiğinde süreli veya süresiz iptal etmek, sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirlemek veya tasdik etmek Bakanlığın hizmet birimlerinden "Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkisi olarak belirlenmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere Sağlık Bakanlığının kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşlarının dolayısıyla üniversite hastanelerinin verdikleri sağlık hizmetlerine ilişkin teknik düzenlemeleri, standartları ve bu hizmetlerin ücretlerini belirleme yetkisi bulunmaktadır.

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü anılan görev ve yetkilerine istinaden 27.04.2022 tarihinde Tıbbi Cihazlarla ilgili mal ve hizmet alımı işlemlerine dair 2022/2 sayılı Genelge ile Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarının tıbbi cihaz, mal ve hizmet alımı, kit veya sarf karşılığı cihaz kullanma uygulaması ile kamu sağlık tesislerinin tıbbi cihaz tahsisine ilişkin karşılaşılan sorunların giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla tıbbi cihazlarla ilgili mal ve hizmet alımı işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemiştir.

Öte yandan Genelgenin "6 Atıflar ve Yürürlükten Kaldırılan Düzenlemeler" bölümünde bu Genelgenin ilde bulunan tüm sağlık kuruluşlarına duyurulması ile Bakanlık ve üniversitelere ait sağlık kuruluşlarının tıbbi cihaz, tıbbi cihaz hizmet alımı ve hizmet alımı işlemlerinin iş bu genelge kapsamında yürütülmesi hususu Yükseköğretim Kurumuna bildirilmiş ve Bakanlığın resmi internet sitesinde ilan edilmiştir.

Anılan Genelgenin birinci bölümünde genel esaslar, ikinci bölümünde ise tıbbi cihaz alım esasları düzenlenmiştir. Buna göre Tıbbi Cihaz Yönetmelikleri kapsamındaki cihazların satın alımlarında, hizmet alımlarında veya kit ve sarf karşılığı hizmet alımlarında, aday veya isteklilerin ÜTS'de firma kaydının aranması zorunludur. Herhangi bir cihazın Tıbbi Cihaz

Yönetmelikleri kapsamında olup olmadığına, üretim veya kullanım amacı çerçevesinde üreticiler karar vermektedir. Eğer cihaz, üreticisi tarafından Tıbbi Cihaz Yönetmelikleri kapsamında belgelendirilmemiş ise (tıbbi cihazlar kapsamında değilse) ÜTS'ye kayıt veya bildirim işlemi yapılmamaktadır. Kapsamda olup olmadığı hakkında tereddüt oluşan cihazlar için üreticinin veya ithalatçının Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna (TİTCK) sunduğu teknik dosya ve resmi beyanı sonucunda alınan kararı esas alınarak işlemler yürütülmelidir. Ancak, içerik ve özellikleri ile aynı olan iki cihaz hakkında çelişkili belge veya kayıtlar bulunması, cihazın bu yönetmelikler kapsamına girip girmediği ve tıbbi cihazların sınıfları konusunda tereddüde düşülmesi halinde ihale teklifinin değerlendirilmesi aşamasında cihaza ait üreticisi tarafından hazırlanan kullanım amacı, uygulama alanı, uygulama süresi, hedef kullanıcıları ve etki mekanizmasını açıkla bilimsel verileri istekli TİTCK'ya intikal ettirerek görüş alınacaktır.

Genelge hükümlerinden anlaşılacağı üzere İdarece cihaz temini aşamasında öncelikle hem isteklinin hem de ürünün ÜTS kaydı aranacak, istekli tarafından tıbbi cihaz kapsamında olmadığı iddia edilen cihazlar için tereddüt oluşması halinde ise üreticinin veya ithalatçının TİTCK'ya sunduğu teknik dosya ve resmi beyan sonucunda Kurumun aldığı karar doğrultusunda cihaz temini yapılacaktır.

Ancak yapılan incelemede tıbbi cihaz teminlerinde ihale sürecinde istekliklerce bazı cihazlar (kit karşılığı cihaz alımlarında cihaz ve kitler ile fizik tedavi amaçlı cihazlar) için İdareye kapsam dışı beyanında bulunduğu ancak bu beyanın cihazın üretim veya kullanım amacı yönünden sorgulanmadan yani söz konusu cihazın tıbbi cihaz kapsamında olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme yapılmaksızın firmanın beyanının doğru kabul edildiği ve bu yönde TİTCK'dan alınmış bir karar yada görüş olmadan İdarece bu firmalardan alım yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında 2022/2 sayılı Genelge hükümleri gereği özellikle genel laboratuvar amaçlı cihazlar olmak üzere Tıbbi Cihaz Yönetmelikleri kapsamında olmayan ürünler veya cihazlar için ÜTS kaydı aranmayacağı, TİTCK'nın Kamu İhale Kuruluna (KİK) ürünlerin ÜTS'ye kayıt zorunluluğunun bulunup bulunmadığı konusunda yazdığı cevap yazısında Tıbbi Cihaz Yönetmeliklerinin üretici beyanını esas alan yönetmelikler olup bir ürünün kullanım amacı, kullanım şekli, kullanım yeri ve hangi spesifikasyonlara sahip olduğu hususlarının değerlendirilmesinde ilgili ürünün imalatçısına ait beyanların büyük önem arz ettiğinin ve bu bağlamda, kullanım yeri ve kullanım amacına göre tıbbi cihaz kapsamında olan

ürünlerin ÜTS kaydının yapılması, bu kapsam dışında kullanımına esas teşkil edecek ürünlerin ise kaydının yapılmaması gerektiğinin belirtildiği, TİTCK tarafından "Oksidatif Burst Test" kalemi için şikayet üzerine yazılan yazıda herhangi bir cihazın tıbbi cihaz olup olmadığına üreticisinin karar vereceği, kapsamda değilse ÜTS kaydı gerekmeyeceği, ihale dokümanında teklif edilen ürün için ÜTS kaydının bulunmadığı takdirde kapsam dışı olduğuna dair belgenin sunulması ibaresi bulunduğundan kapsam dışı beyanın kabul edilmesi gerektiği yönünde verdiği görüş doğrultusunda İdarece işlemlerin yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdarece genel laboratuvar amaçlı cihazlar için ÜTS kaydı gerekmediği ifade edilse de bulguya konu edilen tespitler bu cihazlar haricindeki analiz cihazları, fizik tedavi cihazları gibi tıbbi cihazlar için yapılmıştır. Diğer taraftan İdarece TİTCK tarafından KİK' e yazılan yazıda ise tıbbi cihaz olup olmadığının tespiti ve bu doğrultuda yapılacak ÜTS kaydı veya kapsam dışı beyanlarında üreticinin beyanının önem arz ettiği ifade edilmiştir. Ancak ÜTS kayıt zorunluluğunun ürünün taşınması gereken nitelikler, standartlara uygunluk, alınması gereken belgeler gibi ÜTS kayıt sürecinin üretici firmaya ilave bir külfet getirdiği göz önünde bulundurulduğunda kayıt dışı cihazların kullanımının önlenmesi açısından İdarenin de ürünün kullanım amacı ve kullanım yeri açısından temin ettiği cihazların tıbbi cihaz kapsamında olup olmadığını değerlendirerek işlem yapması, tereddüde düşülmesi halinde TİTCK'dan alınan görüş üzerine karar verilmesi yerinde olacaktır.

Ayrıca İdare cevabında yer verilen şikayet üzerine TİTCK tarafından yazılan yazıda ihale dokümanında alınacak cihaz için ÜTS kaydı yada kapsam dışı beyanı istendiği göz önünde bulundurulurken istekli tarafından sunulan kapsam dışı beyanların kabul edilmesi gerektiği ifade edilmiş olsa da söz konusu karar şikayet konusu cihazın kendine has özelliğine göre verilmiş bir karar olduğundan tüm tıbbi cihazlara uygulanma imkanı bulunmamaktadır.

Sonuç olarak tıbbi cihaz temini olarak ihale edilen işlerde firma beyanlarının tereddüde kapılmadan doğru kabul edilmesi kayıt dışı cihazların kullanımını riskini içerdiğinden cihaz temininde ihale aşamasında söz konusu cihazın tıbbi cihaz kapsamında olup olmadığı yönünde idarece değerlendirme yapılması ve gerekirse tereddütün giderilmesi için isteklinin TİTCK'ya sunduğu teknik dosya incelemesi üzerine alınan karar doğrultusunda alım yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Mali Sorumluluk Sigortasının Yapılmaması

Üniversite Tıp Fakültesi Hastanesinde Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden bir kısmının ilgili sigorta poliçesini yaptırmadığı tespit edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesine göre; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorundadır. Bu sigorta priminin yarısı kendileri tarafından, diğer yarısı döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödenecektir. Aynı maddenin son fıkrasında zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beşbin Türk Lirası idari para cezası verileceği de hüküm altına alınmıştır. Yapılan incelemede Tıp Fakültesi Hastanesinde 2023 yılında zorunlu mesleki sigortayı yaptırmakla yükümlü bulunan 802 çalışandan 350'sinin bunu yerine getirdiği tespit edilmiştir. 2023 yılında görev yapmış olan sigorta kapsamındaki personelden yarısından fazlasının Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırdığına dair herhangi bir kanıtlayıcı belge bulunmamaktadır. Döner sermaye bütçesi içerisinde sigorta prim geri ödemesi tespit edilemeyen personel varsa sigorta poliçesi yaptırdığına ilişkin kanıtlayıcı belgelerinin sunulması sağlanmalıdır.

Kamu İdaresi Cevabında ilgili poliçelerin yaptırılmasının ve poliçesini yaptırıp İdareye teslim etmeyen personellerin poliçelerini teslim etmelerinin en kısa sürede sağlanacağı ifade edilmiştir

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca Tıp Fakültesi Hastanesinde görev yapan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların tıbbi kötü uygulama nedeniyle sebep olacakları zararlardan, gerek zarar gören kişilerin gerek kurumlarının ve rücu edilmesi halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının yaptırılması önem arz etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Döner Sermaye Faaliyetleri Kapsamında Üretilen Bazı Mal ve Hizmetlerin Fiyatlandırılmasında Çeşitli Kişilere İndirimli Fiyat Tarifesi Uygulanması	2022	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır. (10 numaralı Bulgu)